

WÓJT GMINY GRODZISKO DOLNE

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO PLANU OGÓLNEGO GMINY GRODZISKO DOLNE

ETAP OPINIOWANIA I UZGODNIENÍ

Autor: Joanna Cuch

Podpis autora

12.05.2026

Data sporządzenia prognozy

GEORES Sp. z o.o.

35-064 Rzeszów, ul. Targowa 3

tel/fax. (0-17) 862-78-42

www.geores.pl; e-mail: geores@geores.pl

Usługi Geodezyjne, Katastralne, Obsługa Inwestycji i Planowanie Przestrzenne.

EM

**BIURO PROJEKTÓW URBANISTYKI
I ARCHITEKTURY Elżbieta Mącik**
20-004 Lublin ul. Narutowicza 14/Sa
tel. (0-81) 534-40-30

Lublin 2026

SPIS TREŚCI:

1.WSTĘP – INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	3
2.GŁÓWNE CELE PROGNOZY.....	7
3.ZAKRES PROGNOZY	7
4.POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI	7
5.INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	8
6.PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA	8
7.INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO	9
8.CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OPRACOWANIA	9
8.1.PŁOŻENIE I AKTUALNE ZAGOSPODAROWANIE TERENU	9
8.2. GEOMORFOLOGIA.....	10
8.3. ZASOBY NATURALNE	11
8.4. GLEBY.....	11
8.5.1. WODY PODZIEMNE	12
8.5.2. WODY POWIERZCHNIOWE.....	14
8.6. ŚWIAT ROŚLIN I ZWIERZĄT	15
8.7. KLIMAT.....	20
8.8. SYSTEM PRZYRODNICZY.....	21
8.9. STREFA KULTURY.....	22
9.ISTNIEJĄCY STAN SANITARNY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO	22
10.SKUTKI BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	24
11.STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ DOKUMENTU ..25	
12. OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ SKUTKÓW REALIZACJI DOKUMENTU DLA ISTNIEJĄCYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH.....	25
12.1. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA.....	25
12.2. OBIEKTY PODLEGAJĄCE OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY I ODDZIAŁYWANIE DOKUMENTU NA NIE	25
13. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM UWZGLĘDNIONE W OPRACOWYWANYM DOKUMENCIE	31
14. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA.....	33
14.1. PROGNOZA WPŁYWU USTALEŃ PROJEKTU DOKUMENTU NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA (OCENY CZĄSTKOWE)	33
14.2. PODSUMOWANIE OCEN CZĄSTKOWYCH DLA POSZCZEGÓLNYCH ELEMENTÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO ORAZ OBSZARÓW CHRONIONYCH	42
14.2.1. ODDZIAŁYWANIE NA ZDROWIE I ŻYCIE LUDZI	42
14.2.2. ODDZIAŁYWANIE NA FLORE I FAUNĘ.....	44
14.2.3. ODDZIAŁYWANIE NA BIORÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ	45
14.2.4. ODDZIAŁYWANIE NA SYSTEM PRZYRODNICZY	46
14.2.5. ODDZIAŁYWANIE NA WODY.....	46
14.2.6. ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE.....	47
14.2.7. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI I GLEBY.....	48
14.2.8. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT (W TYM KLIMAT AKUSTYCZNY I HIGIENA RADIACYJNA)	49
14.2.9. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE	50
14.2.10. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ	50
14.2.11. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI	50
14.2.12. ODDZIAŁYWANIE NA DOBRA MATERIALNE	51
15. ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE POTENCJALNE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MOGĄCE WYNIKAĆ Z REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY 9OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU	51
16. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE	54
17. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	55

1. WSTĘP – INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko przeprowadzana jest dla projektu planu ogólnego gminy Grodzisko Dolne i stanowi niezbędną część procedury planistycznej. Niniejsza prognoza jest dokumentem obligatoryjnym przy uchwaleniu planu ogólnego.

Podstawę prawną wykonania niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko projektu Planu ogólnego stanowią:

- Nr III/13/2024 Rady Gminy Grodzisko Dolne z dnia 20 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Grodzisko Dolne;
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2025 r. poz. 527, 680);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2024 r. poz. 1112).

Celem opracowania jest spełnienie obowiązku wynikającego z ustawy z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw i jest odpowiedzią na potrzeby zwiększenia władztwa planistycznego gminy w zakresie kreowania polityki przestrzennej. Sporządza się go w formie danych przestrzennych obejmujących swym zasięgiem całą gminę. W zbiorze danych przestrzennych dla planu ogólnego gminy znajdują się dane, które obejmują lokalizację przestrzenną obszaru objętego planem, stref planistycznych, obszarów uzupełniania zabudowy w postaci wektorowej w uwzględnieniu obowiązującego państwowego systemu odniesień przestrzennych oraz atrybutów zawierających informacje o tych obiektach przestrzennych.

Plan ogólny gminy to kluczowy element planowania przestrzennego kraju, który ma znaczący wpływ na rozwój lokalny. Sporządza się go dla całej gminy, z wyłączeniem terenów zamkniętych innych niż ustalone przez ministra właściwego do spraw transportu. Plan ogólny zastąpi tym samym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, ale w przeciwieństwie do tego dokumentu będzie on miał charakter aktu prawa miejscowego, a zgodność z jego ustaleniami będzie badana przy opracowaniu planów miejscowych, w tym zintegrowanych planów inwestycyjnych, jak i decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Plan ogólny gminy ma za zadanie uwzględniać uwarunkowania rozwoju przestrzennego gminy, w tym politykę przestrzenną określoną w strategii rozwoju gminy, ustalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa oraz formy ochrony przyrody i zabytków. Jednocześnie w planie ogólnym wyznacza się strefy planistyczne, dla których określa się profil funkcjonalny podstawowy i dodatkowy, a także ustalenia w zakresie parametrów i wskaźników urbanistycznych określonych w gminnych standardach urbanistycznych (obligatoryjny gminny katalog stref planistycznych i fakultatywne standardy dostępności infrastruktury społecznej). Plan wyznacza także obszary uzupełnienia zabudowy - czyli obszary, na których dopuszczalne będzie wydawanie decyzji o warunkach zabudowy, a także wyznacza się, w zależności od potrzeb, obszary zabudowy śródmiejskiej, dla których możliwe jest sformułowanie szczególnych zasad dotyczące kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenu. Wraz z projektem planu ogólnego sporządza się uzasadnienie składające się z części tekstowej i graficznej.

Każda ze stref planistycznych cechuje się określonym zestawem ustaleń - posiada swój profil funkcjonalny podstawowy i dodatkowy oraz parametry zabudowy i zagospodarowania terenu, w tym wartość wskaźnika minimalnej powierzchni biologicznie czynnej. Generalnie wyróżnia się maksymalnie 13 stref planistycznych:

Symbol i nazwa strefy planistycznej	Podstawowy profil funkcjonalny strefy planistycznej	Dodatkowy profil funkcjonalny strefy planistycznej	Min. pow. biologicznie czynna (%)
SW strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną	teren zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren handlu wielkopowierzchniowego, teren zieleni naturalnej, teren ogrodów działkowych, teren lasu, teren wód	30
SJ strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową jednorodziną	teren zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren zabudowy letniskowej lub rekreacji indywidualnej, teren ogrodów działkowych, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
SZ strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową	teren zabudowy zagrodowej, teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
SU strefa usługowa	teren usług, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
SH strefa handlu wielkopowierzchniowego	teren handlu wielkopowierzchniowego, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren ogrodów działkowych, teren infrastruktury technicznej	teren usług, składów i magazynów, teren elektrowni słonecznej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	30
SP strefa gospodarcza	teren produkcji, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren usług, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20
SR strefa produkcji rolniczej	teren produkcji w gospodarstwach rolnych, teren wielkotowarowej produkcji rolnej, teren akwakultury i obsługi rybactwa, teren	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren biogazowni, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni wodnej, teren	30

	komunikacji, teren infrastruktury technicznej	zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	
SI strefa infrastrukturalna	teren infrastruktury technicznej, teren komunikacji	teren usług, teren produkcji, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	20
SN strefa zieleni i rekreacji	teren zieleni urządzonej, teren plaży, teren wód, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej	teren usług sportu i rekreacji, teren usług kultury i rozrywki, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren usług nauki, teren usług edukacji, 30teren usług zdrowia i pomocy społecznej, teren ogrodów działkowych, teren zieleni naturalnej, teren lasu	50
SC strefa cmentarzy	teren cmentarza, teren komunikacji, teren zieleni urządzonej, teren infrastruktury technicznej	teren usług kultu religijnego, teren usług handlu detalicznego, teren	30
SO strefa otwarta	teren rolnictwa z zakazem zabudowy, teren lasu, teren zieleni naturalnej, teren wód, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej	teren elektrowni wiatrowej, teren elektrowni słonecznej, teren elektrowni geotermalnej, teren elektrowni wodnej, teren biogazowni, teren zieleni urządzonej	0
SG strefa górnictwa	teren górnictwa i wydobywania, teren komunikacji, teren infrastruktury technicznej	teren produkcji, teren usług handlu, teren usług rzemieślniczych, teren usług gastronomii, teren usług biurowych i administracji, teren usług nauki, teren zieleni urządzonej, teren zieleni naturalnej, teren lasu, teren wód	0
SK strefa komunikacyjna	teren autostrady, teren drogi ekspresowej, teren drogi głównej ruchu przyspieszonego, teren drogi głównej, teren komunikacji kolejowej i szynowej, teren komunikacji kolei linowej, teren komunikacji wodnej, teren komunikacji lotniczej, teren obsługi komunikacji, teren infrastruktury technicznej	teren drogi zbiorczej, teren usług handlu detalicznego, teren usług gastronomii, teren usług turystyki, teren zieleni urządzonej, teren lasu	0

Strefy planistyczne w planie ogólnym gminy zostały wyznaczone z uwzględnieniem ustaleń w zakresie przeznaczenia terenu w mpzp, wyznaczonego obszaru uzupełnienia zabudowy oraz istniejącego sposobu gospodarowania terenu. Przy wyznaczaniu stref planistycznych pod uwagę brano uwarunkowania wynikające z art 13b ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym zachowując rolniczo - przyrodniczy charakter gminy. W jak największym stopniu przy wyznaczaniu stref planistycznych brano też pod uwagę złożone wnioski w procedurze opracowania planu ogólnego. **Plan ogólny gminy Grodzisko Dolne wyznaczył 12 stref planistycznych:**

- **SW** - strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodziną;
- **SJ** - strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową wielorodzinną;
- **SZ** - strefę wielofunkcyjną z zabudową zagrodową;
- **SU** - strefę usługową;
- **SP** - strefę gospodarczą;
- **SR** - strefę produkcji rolniczej;
- **SI** - strefę infrastrukturalną;
- **SN** - strefę zieleni i rekreacji;
- **SC** - strefę cmentarzy;
- **SO** - strefę otwartą;
- **SK** - strefę komunikacyjną;
- **SG** - strefa górnictwa.

Plan ogólny sporządzono w powiązaniu z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego i Ekofizjografią podstawową gminy Grodzisko Dolne.

Plan ogólny gminy Grodzisko Dolne sporządzony został na podstawie:

- Ustawy z dnia 27 marca 2003 r o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1130);
- Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758);
- Rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 2 maja 2024 r. z dnia 2 maja 2024 r. w sprawie sposobu wyznaczania granic obszaru uzupełnienia zabudowy w planie ogólnym gminy (Dz. U. z 2024 r. poz. 729);
- Nr III/13/2024 Rady Gminy Grodzisko Dolne z dnia 20 czerwca 2024 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia planu ogólnego Gminy Grodzisko Dolne.

Ileokroć w niniejszym dokumencie jest mowa o Planie rozumie się przez to projekt planu ogólnego (PO) gminy Grodzisko Dolne, a przez określenie Prognoza rozumie się Prognozę oddziaływania na środowisko powyższego planu ogólnego.

2. GŁÓWNE CELE PROGNOZY

Prognoza ma na celu określenie charakteru prawdopodobnych skutków i oddziaływań na środowisko przyrodniczo-kulturowe, które mogą być spowodowane realizacją zalecanych lub dopuszczonych przez Plan ogólny kierunków zagospodarowania i polityki przestrzennej gminy. Zgodnie z art. 51 ust. 2 ww. ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 r. prognoza w szczególności określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w tym m. in. na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powierzchnię ziemi, krajobraz, zmiany klimatu, zasoby naturalne, a także system przyrodniczy gminy i powiązania przyrodnicze obszaru oraz prawne formy ochrony przyrody. Prognoza nie rozstrzyga natomiast o słuszności wprowadzenia projektu planu ogólnego.

3. ZAKRES PROGNOZY

Zakres i stopień szczegółowości informacji zawartych w prognozie wynika z zapisów Ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko i został uzgodniony z następującymi instytucjami:

- Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Rzeszowie (pismo: WOOŚ.411.1.35.2025.AB.4) z dnia 6 marca 2025 r.;
- Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Leżajsku (pismo: PSNZ.9020.2.3.2025) z dnia 26 luty 2025 r.

4. POWIĄZANIA Z INNYMI DOKUMENTAMI

Dokumentami w powiązaniu, z którymi została sporządzona Prognoza były:

- Projekt planu ogólnego gminy Grodzisko Dolne, Grodzisko Dolne 2025;
- Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 6 marca 2025 r.;
- Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Leżajsku z dnia 26 luty 2025 r.;
- Ekofizjografia podstawowa do planu ogólnego gminy Grodzisko Dolne, Lublin 2025;
- Program Rozwoju Gminy Grodzisko Dolne na lata 2021-2027, FIM 2024;
- Raport o stanie środowiska województwa podkarpackiego. Raport 2020, WIOŚ, Rzeszów 2020.
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport wojewódzki za rok 2023, GIOŚ Rzeszów 2024;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 - Warszawa 2013;
- Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grodzisko Dolne, 2014 r.;
- Audyt Krajobrazowy Województwa Podkarpackiego, Lublin 2025;
- Plan gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły – 2023.

5. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Przy sporządzaniu Prognozy zastosowano metody opisowe, analizy jakościowe wykorzystujące dostępne wskaźniki stanu środowiska oraz identyfikacje i wartościowanie skutków przewidywanych zmian w środowisku. Prace prognostyczne polegały na przeprowadzeniu studiów dokumentów charakteryzujących strukturę przyrodniczą terenu gminy (stan istniejący i dotychczasowe przekształcenia środowiska) oraz analizy istniejących i projektowanych inwestycji w obszarze Plan ogólny i w jego sąsiedztwie. Materiały źródłowe, w oparciu o które sporządzono Prognozę wymienione zostały w wykazie materiałów, zamieszczonym na końcu opracowania. Zakres prac nad Prognozą został dostosowany do charakteru, specyfiki i precyzji zapisów Plan ogólny. Ocenę przeprowadzono kompleksowo dla jednego wariantu kierunków zagospodarowania zaproponowanych przez projektanta urbanistę. Ponieważ na etapie Plan ogólny nie są określone konkretne realizacyjne rozwiązania technologiczne, a jedynie polityka przestrzenna gminy Prognoza ma jedynie charakter jakościowy.

6. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚĆ JEJ PRZEPROWADZANIA

Art. 55 ust. 5 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko mówi, że organ opracowujący projekt dokumentu (tj. wójt gminy), jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko, zgodnie z częstotliwością i metodami, o których mowa w ust. 3 pkt 5. Monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko może polegać np. na analizie i ocenie stanu poszczególnych komponentów środowiska w oparciu o wyniki pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska (o ile analizy i oceny stanu poszczególnych komponentów środowiska oparte na wynikach pomiarów uzyskanych w ramach państwowego monitoringu środowiska odnoszą się do obszaru objętego projektem) lub w ramach indywidualnych zamówień, na kontroli i ocenie zgodności wyposażenia terenu w infrastrukturę techniczną z ustaleniami przyjętego dokumentu.

Za najistotniejsze z punktu widzenia ochrony środowiska, należy uznać po realizacyjne monitorowanie polegające na kontrolach stanu jakości powietrza w obrębie nowych skupisk zabudowy oraz wód podziemnych i powierzchniowych w obrębie obszarów inwestycyjnych objętych opracowaniem.

Jak mówi art. 32 ustawy z dnia 23 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, organ sporządzający plan dokonuje analizy zmian w zagospodarowaniu przestrzennym danego terenu. Analiza zmiany w zagospodarowaniu przestrzennym jest jednak krokiem pośrednim analizy skutków projektowanego dokumentu, gdyż dopiero zmiany zagospodarowania w zależności od ich skali i intensywności powodują określone skutki w środowisku.

7. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Z uwagi na bezpieczną odległość wschodniej granicy gminy od granicy państwa (ok. 45 km) oraz przeważającą część funkcji polegającą na akceptacji istniejących funkcji terenu gminy **nie prognozuje się transgranicznego oddziaływania na środowisko przedmiotowego Planu.**

8. CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OPRACOWANIA

8.1. PŁOŻENIE I AKTUALNE ZAGOSPODAROWANIE TERENU

Zgodnie z podziałem administracyjnym Polski gmina Grodzisko Dolne leży w południowej części powiatu leżajskiego i północno-wschodniej części województwa podkarpackiego. Gmina Grodzisko Dolne sąsiaduje od strony zachodniej z gminą Żołynia i Białobrzegi, od strony wschodniej z gminą Tryńcza, natomiast od strony północnej z gminą Leżajsk. Na jej terenie zlokalizowane są miejscowości: Chodaczów, Grodzisko, Grodzisko Dolne, Grodzisko Górne, Grodzisko Nowe, Grodzisko-Podlesie, Laszczyny, Opaleniska, Wólka Grodziska i Zmysłówka.

Według podziału fizyczno-geograficznego J. Kondrackiego Polski (2002) omawiana gmina znajduje się w obrębie następujących jednostek geograficznych:

- megaregion - Region Karpacki;
- prowincja - Karpaty Zachodnie;
- podprowincja - Podkarpacie Północne;
- makroregion - Kotlina Sandomierska;

- mezoregiony: Płaskowyż Kolbuszowski, Pradolina Podkarpacka i Dolina Dolnego Sanu.

Zgodnie z podziałem fizjograficznym J.Solona gmina zakwalifikowana została do Regionu Karpackiego:

- Prowincji: Karpaty i Podkarpacie (51);
- Podprowincji: Zewnętrzne Karpaty Zachodnie (513);
- Makroregionu: Kotlina Sandomierska (513.4-5);
- Mezoregionu: Płaskowyż Kolbuszowski (512.48), Pradoliny Podkarpackiej (512.51) i (512.46) Dolina Dolnego Sanu.

Gmina Grodzisko Dolne ma obszar 78,42 km² i 8011 ludzi. Gmina stanowi 13,45% powierzchni powiatu i jest to krainą rolniczo-leśną, gdyż użytki rolne stanowią 70% gminy, a użytki leśne 23%.

8.2. GEOMORFOLOGIA

Na większości terenu gminy (z wyjątkiem doliny rzeki głównej wypełnionej głównie holocenijskimi osadami rzeczno-fluwialnymi i aluwialnymi w postaci mułków, mułków piaszczystych i glin (mad) z przewarstwieniami piasków oraz piasków, żwirów i głazów rzecznych tarasów nadzalewowych 5,0-10,0 m n.p. rzeki Wisłoki) układają się równoleżnikowo. Najistotniejsze pokłady zaczynając od północy to:

- mułki lessopodobne i mułki piaszczyste, z wkładkami piasków pyłowatych i piasków na piaskach wodnolodowcowych zlodowacenia północnopolskiego zajmujące całą północną część gminy;
- płatowo występujące w części północnej osady rzeczne (fluwialne, aluwialne) i wodnolodowcowe (fluwioglacjalne, rzeczno-lodowcowe, sandrowe) takie jak: gliny zwałowe, miejscami z soczewkami piasków i mułków, piaski wodnolodowcowe na glinach zwałowych, miejscami z soczewkami piasków i mułków oraz mułki lessopodobne i mułki piaszczyste, z wkładkami piasków pyłowatych i piasków na glinach zwałowych, miejscami z soczewkami piasków i mułków lub mułki lessopodobne i mułki piaszczyste, z wkładkami piasków pyłowatych i piasków;
- płatowo występujące w części północnej oraz południowej (dwa obszary) osady lodowcowe (morenowe, glacialne) gliny zwałowe, miejscami z soczewkami piasków i mułków stadiału górnego;
- lessy piaszczyste oraz lessy i piaski zlodowacenia północnopolskiego zajmujące pas środkowy gminy;
- obejmujące część południową gminy osady rzeczne (fluwialne, aluwialne) i wodnolodowcowe (fluwioglacjalne, rzeczno-lodowcowe, sandrowe) zlodowacenia północnopolskiego oraz środkowopolskiego w postaci Piaski rzeczne tarasów nadzalewowych 7-12 m n.p. rzeki, piasków i żwirów rzecznych tarasów nadzalewowych 12,0-18,0 m n.p. rzeki, lokalnie z pokrywą glin, a także piaski wodnolodowcowe.
- osady deluwialne zmywów powierzchniowych w postaci glin, mułków, mułków z przewarstwieniami piasków i inne deluwia czwartorzędowe wyścielające podłużne struktury pasmowe dolinne (mniejszych dolin rzecznych);
- wyspowo w środkowo-południowej części (trzy płyty) i południowo-wschodniej (wzdłuż Wisłoki) zalegają holocenijskie torfy i namuły torfiaste.

Podsumowując w obrębie Płaskowyżu Kolbuszowskiego gminę pokrywa duży płat utworów lessowych (80-85 % powierzchni) oraz dwa małe płyty piasków i żwirów sandrowych (na północno-wschód od Grodziska Dolnego oraz na wschód od Zmysłówki i Opalenisk). Pradolinę Podkarpacką wyścielają płyty piasków, żwirów i mułków rzecznych (południowa i południowo-wschodnia część gminy), duży płat lessów (okolice Grodziska Dolnego), piaski i żwiry sandrowe (na południe od Opalenisk) oraz piaski, żwiry, mady rzeczne oraz torfy i namuły (w okolicach Chodaczowa). Rzeźba wykazuje bowiem ścisły związek z budową geologiczną, tektoniką, a także klimatem i wodami powierzchniowymi. Położenie terenu gminy stanowi o zróżnicowanym ukształtowaniu jej terenu. Pagórki dominujące na znacznym obszarze gminy Grodzisko Dolne powstały jako wypiętrzenia

Głównego Nasunięcia Karpackiego ponad sto milionów lat temu, w okresie górnej kredy. Morfologię terenu kształtowały zarówno ruchy tektoniczne, jak i trwająca tysiącami lat erozja wodna i powietrzna. Jej efektem są płaskodenne i nieckowate doliny rzeczne, wąskie koryta strumieni, parowy i jary. Eroziję wspomagała działalność człowieka, zwłaszcza występująca tu od wieków gospodarka rolna. Karczowanie lasów na wyższych partiach stromych wzniesień spowodowało utworzenie się na wielu stokach osuwisk i obrywów. Grzbiety występujących tu wzniesień biegną w różnych kierunkach, różny jest stopień nachylenia stoków, które rzeźbią liczne ciek wodne i osuwiska. Wprawdzie różnica w bezwzględnej wysokości nad poziomem morza na obszarze gminy nie jest duża, lecz znacznie bardziej istotne są różnice w budowie geologicznej. Ona warunkuje nie tylko typ krajobrazu, ale też rodzaj występujących minerałów i gleb, a to z kolei wpływa na charakter świata roślin i zwierząt. Gmina leży w podprowincji Zewnętrzne Karpaty Zachodnie (513) w obrębie, której znajduje się zachodnia część Pogórza Strzyżowskiego (513.63). Po zachodniej stronie Pogórza Strzyżowskiego rozciąga się wschodnia część Pogórza Ciężkowickiego (513.62). Po stronie północnej w okolicach Pilzna podprowincja Zewnętrzne Karpaty Zachodnie (513) graniczy z podprowincją Północne Podkarpacie (512), nazywanej też Kotliną Sandomierską, w obrębie, której znajdują się najbardziej na południowy wschód wysunięte fragmenty Płaskowyżu Tarnowskiego (512.43) i Doliny Dolnej Wisłoki (512.44). Pogórze Strzyżowskie cechuje duża różnorodność rzeźby, obok płatów o płaskich garbach i płaskodennych dolinach (do 150 m głębokości) występują wyżej wzniesione pasma Chełmu 540 m n.p.m. o stromych stokach - występują także strefy obniżzeń z obłymi garbami i nieckowatymi dolinkami. Wysokości względne są znaczne i wahają się od 50 do 300 m. Wyższe partie wierzchowinowe cechuje monotony układ naprzemianległe powtarzających się wierzchowin i wąskich dolin. Pogórze budują kompleksy skał jednostki śląskiej, szerokie strefy synkinalne wypełniają warstwy krośnieńskie. Doliny poprzeczne mają odcinki przełomowe i rozszerzenia, a w dnie występują terasy o wysokości 40-50 m, 15-30 m - okryte pokrywami gliniastymi oraz denne z madami holoceniowymi. Pogórze Ciężkowickie zbudowane jest z trzech płaszczowin nasuniętych na siebie od południa: skolskiej, wąskiej strefy podśląskiej i największej płaszczowiny Śląskiej. Na północy przebiega antyklina Brzanki - Liwocza, pocięta południkowo uskokami, a zbudowana z wybitnie odpornych w skali Pogórza Karpackiego gruboławicowych piaskowców godulskich i istebniańskich. Pasma Brzanki - Liwocza (Brzanka: 533,5 m n.p.m.) posiada charakterystyczną rzeźbę dla pogórzy wysokich, które ścięte są w części grzbietowej śródgórską powierzchnią zrównania. Strome stoki nachylone są powyżej 200, rozcięte są gęstą siecią głęboko wciętych dolin wciosowych, o jeszcze większym, bo ponad 350 m nachyleniu.

Położenie terenu gminy stanowi o zróżnicowanym ukształtowaniu jej terenu. Gmina Grodzisko Dolne leży w obrębie makroregionu Kotliny Sandomierskiej. Zachodnia i północna część znajduje się w mocniej urzeźbionym Płaskowyżu Kolbuszowskim, zaś południowa i wschodnia w płaskiej i rozległej Pradolinie Podkarpackiej. Południowo-wschodnie, wschodnie i północno-wschodnie krańce wchodzi w skład szerokiej i monotonnej Doliny Dolnego Sanu. Płaskowyż Kolbuszowski charakteryzuje się krajobrazem równin denudacyjno-peryglacialnych, zaś dwie pozostałe jednostki krajobrazem naturalnym terenów zalewowych słabo przekształconych przez człowieka. Wysoczyzna ta jest zbudowana z terenów lessopodobnych.

Na kształt powierzchni ziemi wpływ ma również działalność człowieka. Najistotniejszymi formami antropogenicznymi są niecki stawów, wyrobisk czy nasypy drogowe.

8.3. ZASOBY NATURALNE

Obecnie w gminie Grodzisko Dolne identyfikuje się 5 udokumentowanych złóż surowców mineralnych oraz 4 tereny i 4 obszary górnicze z których pozyskuje się gazy ziemne oraz piaski i żwiry. Zgodnie z MIDAS PIG w gminie ustanowiono następujące złoża: GZ 4612 Żołyńia-Leżajsk

2, GZ 11161 Chałupki Dębniańskie, GZ 11683 Grodzisko Dolne, KN 4974 Laszczyny, KN 15705 Chodaczów-Jarosz 1.

Wydobycie złóż metodą odkrywkową rodzi różnego typu problemy, do których możemy zaliczyć głównie: przekształcenie rzeźby terenu, a co się z tym wiąże powstawanie wyrobisk oraz zbędnych na danym obszarze mas ziemnych, oddziaływanie na ekosystemy poprzez usuwanie roślinności oraz epizodycznie niszczenie siedlisk roślinnych, powstawanie lejów depresyjnych, co wiąże się z obniżeniem poziomu zwierciadła wód podziemnych, zbyt duże zapylenie w związku z eksploatacją złóż, emisja zanieczyszczeń przez transport przewożący kopaliny, hałas związany z samym wydobyciem jak i transportem kopaliny w zakresie klimatu akustycznego. Do rekultywacji terenów zdegradowanych wydobyciem niezbędne są duże nakłady finansowe. Czasami jest również potrzebna zmiana przeznaczenia pierwotnego, w innym przypadku natomiast - egzekwowanie przywrócenia do stanu poprzedniego lub też stanu wskazanego w koncesji jako kierunek rekultywacji.

8.4. GLEBY

Gmina Grodzisko Dolne odznacza się wskaźnikiem waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej powyżej 80 pkt, co oznacza tereny o bardzo korzystnych warunkach dla rolnictwa. Jakość gleb na terenie gminy nie jest jednorodna. Lepsze gleby występują na lessach (północny zachód i centrum gminy), słabsze na piaskach, żwirach i mułkach rzecznych (centrum i południowy wschód), a najslabsze na piaskach i żwirach sandrowych (południowy zachód). Przeważają gleby bielcowe (klasa III i IV), które zajmują 76% ogólnej powierzchni gruntów.

Z uwagi na strukturę agrarną Gmina Grodzisko Dolne jest gminą typowo rolniczą, gdyż zdecydowana większość jej powierzchni zajmują indywidualne gospodarstwa rolne. Na terenie gminy Grodzisko Dolne znajdują się gleby w różnych klasach bonitacyjnych.

Poniższy opis dotyczy gleb pod gruntami ornymi.

- Gleby klasy I - gleby orne najlepsze. Są to: czarnoziemy, rędziny kredowe, gleby brunatne (tylko te bogate w próchnicę), mady. Są to gleby najbardziej zasobne w składniki pokarmowe, łatwe do uprawy (przewiewne, ciepłe, niezaskorupiające się).
- Gleby klasy II - gleby orne bardzo dobre. Mają skład i właściwości podobne jak gleby klasy I, jednak położone są w mniej korzystnych warunkach terenowych, co powoduje, że plony roślin uprawianych na tej klasie gleb, mogą być niższe niż na glebach klasy I.
- Gleby klasy III (a i b) gleby orne średnio dobre - Gleby brunatne, gleby bielcowe. W porównaniu do gleb klas I i II, posiadają gorsze właściwości fizyczne i chemiczne. Odznaczają się dużym wahaniami poziomu wody w zależności od opadów atmosferycznych. Na glebach tej klasy można już zaobserwować procesy ich degradacji.
- Gleby klasy IV (a i b) - gleby orne średnie. Plony roślin uprawianych na tych glebach są wyraźnie niższe niż na glebach klas wyższych, nawet, gdy utrzymywane są one w dobrej kulturze rolnej. Gleby te są bardzo podatne na wahania poziomu wód gruntowych.
- Gleby klasy V - gleby orne słabe. Do tej klasy należą gleby kamieniste lub piaszczyste o niskim poziomie próchnicy. Są ubogie w substancje organiczne. Do tej klasy zaliczamy również gleby orne słabe położone na terenach niezmeliorowanych albo takich, które do melioracji się nie nadają.
- Gleby klasy VI - gleby orne najslabsze. W praktyce nadają się tylko do zalesienia. Posiadają bardzo niski poziom próchnicy. Próba uprawy roślin na glebach tej klasy niesie ze sobą duże ryzyko uzyskania bardzo niskich plonów.

Sytuację pod względem klas bonitacyjnych w gminie Grodzisko Dolne przedstawia poniższa tabela oraz wykres. Wynika z nich, że na terenie gminy Grodzisko Dolne największy udział w powierzchni gruntów ornich zajmują grunty orne klasy III b, które stanowią łącznie 46,45 % ogółu gruntów ornich w gminie Grodzisko Dolne. Na terenie gminy Grodzisko Dolne nie występują grunty

orne w I i VIz klasie bonitacyjnej. Łąki i pastwiska na terenie gminy Grodzisko Dolne występują w każdej klasie bonitacji.

Największy udział w powierzchni łąk i pastwisk zajmuje klasa IV:

Klasa bonitacji	Powierzchnia gruntów ornych [ha]	Łąki i pastwiska [ha]
klasa I	0	0,000
klasa II	13,4447	5,168
klasa III a	805,4359	172,420
klasa IIIb	1 837,5804	277,773
klasa IVa	761,2243	107,339
klasa IV b	223,6721	24,620
klasa V	217,0417	587,320
klasa VI	98,0149	0,000
klasa VIz	0	5,168
Razem	3 956,414	172,420

W strukturze bonitacyjnej przeważają gleby typu bielcowego i pseudobielcowego, zajmują one północno zachodnią część gminy Grodzisko Dolne, środkową część gminy zajmują gleby brunatne wylugowane i kwaśne w klasie III i IV. Pod względem przydatności rolniczej określane jako kompleks żytni bardzo dobry i pszenno – żytni, znajdujące się zdecydowanie na większości sołectwa Wólka Grodziska, Grodzisko Górne, Grodzisko Dolne. Gleby te zajmują ok. 76% ogólnej powierzchni gruntów. Kolejna część gruntów to kompleks pszenno wadliwy dotyczy to części wsi Grodzisko Dolne i części wsi Chodaczów oraz żytni słaby i bardzo słaby dotyczy to wsi Laszczyny, części Zmysłówki i Opalenisk. Gleby te pod względem rodzaju i gatunku występują jako pyły ilaste mocne i pyły zwykle lekkie i średnie.

8.5.1. WODY PODZIEMNE

W obrębie gminy Grodzisko wydziela się JCWPd nr 136 i nr 153 oraz GZWP 425.

System krążenia wód podziemnych na terenie JCWPd 136 w znacznym stopniu ukształtowany jest przez San (największy ciek na opisywanym terenie) i jego dopływy. Na przeważającej części JCWPd krążenie wód odbywa się tylko w utworach czwartorzędu a te rozprzestrzeniają się tylko w obszarach dolin rzecznych obecnych i kopalnych oraz związane są z zasięgiem występowania piaszczystych utworów fluwioglacjalnych i sandrowych zlodowacenia środkowopolskiego i południowopolskiego. Zasilanie powierzchniowe odbywa się dzięki opadom atmosferycznym. Opady zasilają bezpośrednio piętro Q, z którego jeśli nie trafią do Sanu lub jednego z jego dopływów, to w miejscach występowania bezpośrednio poniżej piętra paleogeńsko-neogeńsko-kredowego zasilają je. Kierunek przepływu wód w piętrze czwartorzędowym, zwłaszcza w obrębie dolin rzecznych jest zdeterminowany przez ciek, które na obszarze JCWPd 136 mają charakter drenujący.

Z interpretacji systemu krążenia wód podziemnych w obrębie JCWPd 153 wyłączony został północno-zachodni oraz południowy fragment jednostki, gdzie nie wyznaczono głównego użytkowego poziomu wodonośnego. W środkowej części jednostki, obejmującej dolinę Wisłoka i jego dopływów, system krążenia dotyczy piętra czwartorzędowego. Zasilanie piętra czwartorzędowego odbywa się poprzez infiltrację wód opadowych, zwłaszcza w części północno-wschodniej JCWPd 153, gdzie wyznaczono strefę zasilania. Na pozostałym terenie, wzdłuż granic

jednostki wydzielenie obszarów zasilania nie było możliwe ze względu na fakt, iż jest to obszar pozbawiony głównego poziomu użytkowego, co wiąże się z brakiem danych na temat zawodnionej strefy, która ewentualnie tam występuje, lecz nie spełnia kryteriów stawianych głównemu użytkowemu poziomowi wodonośnemu. Trudno również stwierdzić, czy granice JCWPd 153 ustanowione na powierzchniowych wododziałach są jednoznaczne z wododziałami podziemnymi.

Obszar GZWP nr 425 znajduje się w południowo - wschodniej Polsce. Obszar zbiornika wynosi 1934 km². Na obszarze GZWP nr 425 użytkowe znaczenie dla zaopatrzenia w wodę pitną i przemysłową ma jedynie czwartorzędowe piętro wodonośne. Występujący tutaj neogeński (mioceński) poziom wodonośny, związany z piaskowcami i piaskami kompleksu łów krakowieckich. Jest to jednak poziom o niskich parametrach, zarówno ilościowych (mała wydajność), jak i jakościowych (wysoka mineralizacja). Czwartorzędowy poziom wodonośny występuje prawie na całym terenie, poza wypiętrzeniami stropu miocenu w rejonie Stalowej Woli. W obrębie tego poziomu występuje jednak znaczne zróżnicowanie wodonośności, jak również innych parametrów hydrogeologicznych, co było podstawą wydzielenia głównego zbiornika wód podziemnych (GZWP) nr 425. Warstwa wodonośna jest zbudowana ze żwirów i piasków. Miąższość warstwy wodonośnej na obszarze doliny kopalnej Wisły, tj. w północnej części GZWP nr 425, jest przeważnie w granicach 10–20 m. Natomiast na południe od niej, w centralnych partiach dolin kopalnych dochodzi do 40 m. Poza obszarem dolin kopalnych przeważnie nie przekracza 10 m, a miejscami jej brak. Zwierciadło wody poziomu czwartorzędowego jest przeważnie swobodne, zwłaszcza w dolinie kopalnej Wisły, oraz w centralnych partiach pozostałych dolin kopalnych. Natomiast w partiach peryferyjnych, gdzie występuje przykrycie osadami słabo przepuszczalnymi, spotyka się lokalnie napięte zwierciadło wody, zwłaszcza w południowej części zbiornika. Ustabilizowane zwierciadło wody zalega płytko (na głębokości 1–2 m) na znacznych obszarach doliny kopalnej Wisły, oraz na głębokości ok. 2–5 m w centralnych partiach innych dolin kopalnych. Przy weryfikowaniu granic zbiornika uwzględniono stan jakości wód wyłączając z obszaru zbiornika tereny o słabym stanie w dolinie Wisłoki.

8.5.2. WODY POWIERZCHNIOWE

Teren gminy Grodzisko leży w zlewni Wisłoka, której to rzeki dolina przebiega południowo-wschodnią częścią gminy. Główną rzeką gminy jest potok Leszczynka wraz z dopływami, będący lewobrzeżnym dopływem rzeki Wisłok (lewobrzeżny dopływ Sanu), która przepływa w południowej części gminy (teren sołectwa Chodaczów). Potok Leszczynka przepływa przez teren całej gminy z kierunku północnego zachodu na południowy wschód i wpada do rzeki Wisłok poza terenem gminy Grodzisko Dolne. Długość potoku Leszczynka wynosi 16,3 km. Na odcinku 12,6 km potok został uregulowany. Ponadto na terenie gminy jest około 35 km otwartych rowów melioracyjnych założonych w różnych okresach. Jej wody nie sprzyjają kąpielom ze względu na niski poziom wody który nie przekracza 50 cm. Z uwagi na utrudniony dostęp do wody na całej linii brzegowej rzeka nie jest wykorzystywana do celów rekreacyjnych ani wędkarskich.

Rzeka Wisłok na odcinku przepływu przez tereny skrajne, południowo-wschodnie tereny gminy. Ma ona charakter dolinny z licznymi meandrami. Wysokie stany występują w okresie wiosennym i letnim, spowodowane są one roztopami (wiosna) i intensywnymi opadami letnimi przypadającymi na miesiące czerwiec i lipiec. Minimalne stany wód przypadają na miesiące wrzesień i październik. W okresie wysokich stanów wody Wisłoka występują z koryta i zalewają część swej doliny.

Na terenie gminy zlokalizowane są też 3 zbiorniki retencyjne. Zalew „Czyste” zlokalizowany jest w Grodzisku Dolnym, ma powierzchnię 9,88 ha i pojemność 100,6 tys. m³, zasilany z rowu melioracyjnego. Zbiornik pełni funkcję retencyjno-rekreacyjną. Położony jest na dz. Nr 3340 w sąsiedztwie lasów sosnowych oraz Zmysłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Głębokość zalewu waha się od 1,2 m do 2 m. w zależności od ilości wody. Zbiornik posiada piaszczyste plaże

na długości około 300 m i 200 m. Posiada infrastrukturę rekreacyjno-wypoczynkową. „Czyste” stanowi doskonałe miejsce do wędkowania i letniego wypoczynku okolicznych mieszkańców i turystów. W okresie wakacyjnym działa tu strzeżone kąpielisko. Staw „Grodzisko Górne” z kolei ma powierzchnię 0,55 ha i pojemność 5 tys. m³, usytuowany jest na potoku Leszczynka w Grodzisku Górnym. Zbiornik znajduje się na rzece Leszczynka na dz. nr 2038 i pełni funkcję zabezpieczenia w wodę do celów przeciwpożarowych i służy jako zbiornik retencyjny. Znajduje się tam tama która spiętrza wodę. Wykorzystywany jest również do celów wędkarskich. Głębokość waha się w granicach 1m. Zbiornik (również przeciwpożarowy) „Wólka Grodziska” - o powierzchni 0,41 ha i pojemności 3,70 tys. m³ stworzony został na potoku Leszczynka w miejscowości Wólka Grodziska. Zbiornik znajduje się przy drodze powiatowej w Wólce Grodzkiej dz. nr 121 jest tam tama na rzece spiętrzająca wodę. Zbiornik stanowi zabezpieczenie w wodę do celów przeciwpożarowych i służy jako zbiornik retencyjny. Wykorzystywany jest do celów wędkarskich. Głębokość waha się od 1 m do 1,5 m przy ujściu tamy.

Ponadto na terenie gminy występuje ponad 20 oczek polodowcowych (jeziorek) częściowo zamulonych. Zbiorniki małej retencji są niezbędne dla utrzymania poziomu wód gruntowych, stanowią również źródło zasilania wód podziemnych. Łagodzą skutki ekstremalnych zjawisk takich jak susza, czy powódź. Są również wykorzystywane dla celów rekreacyjnych, podnoszą atrakcyjność turystyczną i inwestycyjną terenów przyległych, mogą być także wykorzystane dla celów energetycznych. Zbiorniki retencyjne wzbogacą bioróżnorodność przez renaturalizację i rehabilitację ekosystemów. Wpłyną wydatnie na poprawę bilansu wodnego.

W obrębie gminy wyróżniamy następujące JCWP:

- PLRW2000172267992 Dopł. w Budach Łańcuckich - potok nizinny piaszczysty;
- PLRW20001622692 Leszczynka - potok nizinny lessowo-gliniasty;
- PLRW20001922699 Wisłok od Starego Wisłoka do ujścia - rzeka nizinna piaszczysto- gliniasta;
- PLRW20001722714 Dopł. spod Chałupek Dębniańskich - potok nizinny piaszczysty poza granicą gminy;
- PLRW200017227189 Błotnia - potok nizinny piaszczysty poza granicą gminy;
- PLRW200017226792 Dopływ ze Stawów Korniańskich - potok nizinny piaszczysty poza granicą gminy.

W obrębie gminy wyodrębniono też obszar przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków (OPA), o których mowa w ustawie o ochronie przyrody, dla których poprawa stanu wód jest ważnym czynnikiem w ich ochronie.

8.6. ŚWIAT ROŚLIN I ZWIERZĄT

Zgodnie z regionalizacją geobotaniczną wg. J. M. Matuszkiewicza (2008) obszar gminy Grodzisko Dolne leży głównie w: Podprowincji Środkowoeuropejskiej Właściwej, Dział C Wyżyn Południowopolskich, C.8. Kraina Kotliny Sandomierskiej, C.8.4. – Okręg Płaskowyżu Kolbuszowskiego, C.8.4.c - Podokrąg Żołyński i C.8.7.b – Dolin Środkowego Sanu i Dolnego Wisłoka.

Jak wynika z Mapy potencjalnej roślinności naturalnej Polski Matuszkiewicza największe, centralne powierzchnie gminy Grodzisko Dolne pokrywają grądy subkontynentalne lipowo-dębowo-grabowe (*Tilio-Carpineum.rich* - rzadkie kropkowanie na zielonym tle). Wokół niego od strony północnej i południowej ciągną się pasy grądu subkontynentalnego *Tilio-Carpineum Submont.*, *poor* (gęste kropkowanie na zielonym tle. Zewnętrzna część doliny Wisłoka pokrywa łąg jesionowo-olszowy - *Fraxino-Alnetum* (błękitny), niższą (kolor szary) łąg jesionowo-wiązowy (*Ficario – Ulmetum typicum*), a najniższą (gęste paskowanie) łąg wierzbowo-topolowy (*Salici Populetum*). Dolina Leszczynki to łągi jesionowo-wiązowe (*Ficario – Ulmetum chrysospl.*). Płaty brązowe w południowej części gminy to kontynentalny bór mieszany - *Querco Pinetum*.

Generalnie najrozleglejszy grąd subkontynentalny (*Tilio-Carpinetum*) to wielogatunkowy drzewostan ze stałym udziałem grabu, w zdecydowanej większości płatów także dębu oraz żyzna

buczyna karpacka (*Dentario glandulosae-Fagetum*) w najwyższych partiach wzniesień. Dominującym gatunkiem jest buk, a jako domieszka jodła, wiąz górski i jawor. W wyższych partiach miejsce jodły zajmuje świerk. Warstwa podszytu prawie nie występuje, a ubogie w gatunki runo rozwija się głównie wczesną wiosną. naturalna dolin cieków to przede wszystkim lasy łąkowe. W obrębie doliny Wisłoki to łągi wierzbowo-topolowe (*Salici-Populetum*) w strefie okresowych zalewów oraz łągi jesionowo-wiązowe (*Ficario-Ulmetum typicum*) w strefie zalewów epizodycznych. Doliny mniejszych cieków stanowią siedlisko niżowego łągu wiązowo-dębowego (*Ficario-Ulmetum chrysosplenetosum*). Buduje go jesion, wiąz pospolity, dąb szypułkowy z domieszką olszy czarnej, wiązu górskiego i szypułkowego. W runie przeważają byliny dwuliścienne z charakterystycznym udziałem geofitów wiosennych.

W rzeczywistości na skutek działalności człowieka (osadnictwo, rolnictwo, eksploatacja surowców mineralnych), rzeczywista roślinność gminy to przede wszystkim zbiorowiska synantropijne, segetalne w obrębie użytków rolnych oraz ruderalne rozwijające się na siedliskach silnie zaburzonych, takich jak: przydroża, śmietniska, gruzowiska, hałdy, żwirownie, kamieniołomy, nasypy drogowe i kolejowe. Podział geobotaniczny gminy w dużym przybliżeniu odzwierciedla też zróżnicowanie fizycznogeograficzne.

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej Instytutu Badawczego Leśnictwa gmina położona jest w krainie VI – Małopolskiej, w dzielnicy Płaskowyżu Niepołomicko-Kolbuszowskiego. Lasy spełniają bardzo różnorodne funkcje w sposób naturalny, którymi są: funkcje ekologiczne (ochronne), produkcji drewna z zachowaniem odnawialności, produkcji innych użytków głównych: materiał rozmnożeniowy, sadzonki, nawozy organiczne, szczepionki grzybowe oraz produkcja użytków ubocznych, pełni funkcje społeczne. Lasy spełniają znaczną rolę w likwidowaniu zanieczyszczeń środowiska naturalnego.

Ogólna powierzchnia lasów na terenie gminy wynosi 2 011,32 ha i gmina ma lesistość niższą niż powiat leżajski i województwo podkarpackie. Średnia lesistość gminy w roku 2020 wynosi 25,6%. W porównaniu lesistość województwa podkarpackiego w tym samym roku wyniosła 38,2 %, a lesistość powiatu leżajskiego 31,9%.

Największa część lasów należy do Skarbu Państwa – 63,14% (1 272,09 ha), lasy prywatne natomiast stanowią 34,58% (696,7 ha) ogółu lasów na terenie gminy Grodzisko Dolne, sama Gmina Grodzisko Dolne jest właścicielem 2,28% (46 ha) ogólnej powierzchni lasów. Kluczowe siedliska dominujące w lasach państwowych gminy to:

- w kompleksie północnym SO 12-90, OL 20, DB 8-80, BRZ 25-65, JW 70, AK 60-70, MD 7-14;
- w kompleksie południowo-zachodnim SO 9-122, OL 17-107, DB 22-102, BRZ 15, MD 2-42, JD 60, BK 72.

Do najbardziej naturalnych składników szaty roślinnej należą zbiorowiska roślinności wodnej. Ich udział w gminie Grodzisko Dolne jest niewielki, spotkać je można głównie w dolinie Wisłoki oraz wzdłuż większych cieków. Brzegi i doliny mniejszych cieków porastają gatunki, należące do rzędu *Convolvuletalia sepium*, takie jak: kielisznik zaroślowy (*Calystegia sepium*), niecierpek himalajski (*Impatiens glandulifera*), mięta długolistna (*Mentha longifolia*), żywokost lekarski (*Symphytum officinale*), krwawnica pospolita (*Lythrum salicaria*), skrzyp olbrzymi (*Equisetum telmateia*), czy karbieniec pospolity (*Lycopus europaeus*). W strefie litoralnej zarastających stawów dominują gatunki zbiorowisk szuwarowych jak: manna mielec (*Glyceria maxima*) i trzcina pospolita (*Phragmites australis*). Na powierzchni wód stojących lub wolno płynących spotkać można zespół rdestnicy pływającej *Potamogeton natantis* oraz zbiorowiska z klasy *Lemnetea minoris*.

Ekosystemy łąkowe i murawowe w zależności od stopnia wilgotności podłoża dzielimy na dwa wielkie rzędy zbiorowisk roślinnych, w tym zespoły łąk stale lub okresowo wilgotnych (rzęd *Molinietalia*) z ostrożeniem łąkowym (*Cirsium rivulare*) oraz zespoły łąk świeżych rajgrasowych (rzęd *Arrhenatheretalia*) z rajgrasem wyniosłym (*Arrhenatheretum elatius*). Zarówno jedne jak i drugie rozwijają się na glebach o różnej zasobności, jednakże nie na skrajnie ubogich i wyjątkowych. Zbiorowiska te wymagają odpowiedniej wilgotności gleby, toteż występują najczęściej w

miejscach zasilanych przez opady atmosferyczne, jak i wody spływające po stokach, w dolinach rzek i rowów melioracyjnych, zalewanych w czasie wezbrań i podtapianych. W podmokłych obniżeniach terenu występuje zespół sitowia leśnego *Scirpetum silvatici*.

Nasypy dróg leśnych i zręby pokrywają gatunki należące do klasy Epilobietea angustifolii takie jak: trzcinniki piaskowy (*Calamagrostis epigejos*), wierzbówka kiprzyca (*Chamaenerion angustifolium*), poziomka pospolita (*Fragaria vesca*), malina właściwa (*Rubus idaeus*). W miejscach wyciętych łągów wykształca się zespół wiązkówki i bodziszka błotnego (*Filipendulo-Geranium*).

Ekosystemy polne to zbiorowiska roślinne, należące do klasy *Stellarietea mediae*, związane z obszarami pól uprawnych oraz upraw ogrodowych zajmują znaczącą powierzchnię wśród spotykanych na terenie gminy fitocenoz. Agrocenozy ze względu na zróżnicowaną strukturę upraw (zboża, okopowe, pastewne i sady), podnoszą gatunkową i ekosystemową bioróżnorodność. Tradycyjne, rozdrobnione gospodarstwa rolne z mozaiką upraw zbóż, roślin okopowych, pastewnych i przemysłowych z licznymi miedzami, zadrzewieniami śródpolnymi, wzbogacają różnorodność biologiczną. Wśród spotykanych gatunków wymienić należy takie jak: kurzyślad polny (*Anagallis arvensis*), maruna bezwonna (*Matricaria perforata*), żółtlica drobnokwiatowa (*Galinsoga parviflora*), żółtlica owłosiona (*Galinsoga ciliata*), gwiazdnica pospolita (*Stellaria media*), chwastnica jednostronna (*Echinochloa crus-galli*), włośnica sina (*Setaria pumilla*), komosa biała (*Chenopodium album*), rdest ptasi (*Polygonum aviculare*), gorczyca polna (*Sinapsis arvensis*), ostróżeczka polna (*Consolida regalis*). Zjawiskiem zaobserwowanym w gminie Grodzisko Dolne jest rosnący udział gruntów odłogowanych. Zaprzestanie uprawy roli powoduje stopniową sukcesję wtórną roślinności aż do zbiorowisk leśnych.

Ekosystemy ruderalne (zbiorowiska synantropijne) powstają wyłącznie w miejscach, na których człowiek zniszczył uprzednio naturalną szatę roślinną. W dużej części są to gatunki obce naszej florz. Rośliny te są mniej odporne na nasze warunki klimatyczne i łatwo ustępują trwalszym gatunkom rodzimym, dlatego zbiorowiska synantropijne utrzymują się dłużej tylko przy nieprzerwanej ingerencji człowieka. Rośliny synantropijne stanowią jedno z początkowych ogniw w procesie sukcesji do trwałych zbiorowisk potencjalnych. Są roślinnością glebotwórczą, ich skład gatunkowy ulega stałym przekształceniom wraz z polepszaniem się warunków glebowych. Mają znaczenie biocenotyczne, stanowią bazę pokarmową dla zimującego ptactwa.

Roślinność synantropijną cechuje duża dynamika zmian np. strukturze i składzie gatunkowym, będących wypadkową zmieniających się warunków środowiska i w znacznym stopniu przemian w działalności człowieka. Powierzchnia zajmowana przez zbiorowiska synantropijne stale wzrasta kosztem rodzimej, niegdyś rozpowszechnionej roślinności wiejskich przychaci i przydroży. Gatunki zbiorowisk ruderalnych, związanych z sąsiedztwem zabudowań i szlaków komunikacyjnych to m.in.: pokrzywa zwyczajna (*Urtica dioica*), bylica pospolita (*Artemisia vulgaris*), szczaw tępolistny (*Rumex obtusifolius*), jasnota biała (*Lamium album*), łopian pajęczynowaty (*Arctium tomentosum*), cykoria podróżnik (*Cichorium intybus*), bniec biały (*Melandrium album*), wrotycz pospolity (*Tanacetum vulgare*), lnicza pospolita (*Linaria vulgaris*), nostrzyk biały (*Melilotus alba*), nostrzyk żółty (*Melilotus officinalis*), wiesiołka (*Oenothera* sp.). Wśród często występujących w sąsiedztwie zabudowań i dróg gatunków, spotyka się te należące do związku *Polygonion avicularis* – muraw dywanowych w miejscach silnie wydeptywanych takie jak: rumianek bezpłomieniowy (*Chamomilla suaveolens*), życica trwała (*Lolium perenne*), babka zwyczajna (*Plantago major*), wiechlina roczna (*Poa annua*).

8.7. KLIMAT

R. Gumiński omawianą gminę przyporządkował Dzielnicy Podkarpackiej która charakteryzuje się okresem wegetacyjnym trwającym 200 — 220 dni. Średnie roczne temperatury powietrza wynoszą 7,0 — 7,5°C, na kulminacjach mogą się obniżyć do 6,6°C. Roczna suma opadów wynosi

od 600 do 800 mm, w zależności od ekspozycji stoku. Dzielnica ta obejmuje pogórze karpackie i stanowi pas przejściowy pomiędzy górami a kotlinami podgóorskimi.

Zgodnie z podziałem na regiony klimatyczne E. Romera omawiany teren położony jest na pograniczu Krainy Równin i Kotlin Podgóorskich, w Krainach Wyżyn Podkarpackich. Wg podziału Okołowicza, szerszy rejon należy do klimatów o przewadze wpływów kontynentalnych, zaznaczających się większymi rocznymi amplitudami temperatury. Amplitudy roczne ujawniają się w upalnych latach i mroźnych zimach. Wiosny są krótkie i przechodzą w długie i upalne lato. Zimy są zazwyczaj długie i mroźne. Roczne sumy opadów są nieco niższe niż na sąsiednich, wyżej położonych terenach.

Średnia temperatura roku wynosi około 8°C. Liczba dni z przymrozkami wynosi 90 do 100 dni. Pierwsze przymrozki pojawiają się w połowie października i mogą występować aż do końca kwietnia. Przeważają wiatry z kierunku zachodniego i południowo-zachodniego (łącznie 50 %). Średnie roczne opady kształtują się na poziomie 650 mm.

Świat zwierzęcy Karpat Zachodnich jest bogaty. Jeśli chodzi o ssaki na Pogórzu można spotkać żbika (*Felis sylvestris* Schr.) oraz wilka (*Canis lupus*) i rysia (*Lynx lynx*). W Karpatach Polskich żyje 148 gatunków ptaków w lasach reglowych występują m.in. głuszce (*Tetrao urogallus*) jarząbek (*Tetrastes Bonasia*) czy orzechówka (*Nucifraga caryocatactes*) i drozd obrożny (*Turdus torquatus alpestris*) z potokami związany jest natomiast pluszcz (*Cinclus cinclus*) a w całych Beskidach występuje największa sowa – puchacz (*Bubo bubo*). Z herpetofauny wymienić należy traszkę karpacką (*Triturus alpestris* Lau) i salamandrę plamistą (*Salamandra salamandra*). Z kilkunastu gatunków ryb charakterystyczne dla Karpat Zachodnich są m.in. brzana karpacka (*Barbus barbus*) i lipień (*Thymallus Thymallus*) występujące głównie w dorzeczu Dunajca. Bezkręgowce reprezentowane są przez liczne chrząszcze 18 gatunków *Trechinae* około 500 gatunków ryjkowców, 1066 gatunków motyli dużych a także liczne gatunki kózek. Duże zróżnicowanie fizjograficzne tego rejonu jest przyczyną znacznego bogactwa świata zwierzęcego. Na granicy Kotliny Sandomierskiej i Pogórza następuje mieszanie się elementów nizinnych i górskich. Wśród gatunków górskich występują: ryjówka górską, orzechówka, pliszka górską, traszka górską i karpacka, pluszcz, salamandra plamista, kumak górski, natomiast wśród gatunków typowo nizinnych występują: skowronek borowy, kureczka nakrapiana, łożówka, potrzyszcz, remiz, rokitniczka, traszka grzebieniasta, ropucha paskówka, żaba moczarowa i śmieszka grzebiuszka i kumak nizinny. We wzajemnym przenikaniu się elementów nizinnych i górskich ważną rolę odgrywa dolina Wisłoki, będąca w najbliższym sąsiedztwie omawianego terenu. Wzdłuż doliny prowadzi szlaki migracyjne zwierząt - głównie wiosenne i jesienne przeloty ptaków, które zatrzymują się tutaj na odpoczynek, żer lub przezimowanie. Pojawiają się wtedy przejściowo, niezwykle dla tych stron gatunki. Dolina Dolnej Wisłoki oraz sąsiadujące z nią łąki, pola uprawne i zagajniki są ostoją dla takich gatunków zwierząt jak: sarna polna, wydra, kuna leśna, orzesznica, bocian biały, bielik, głuszc, cietrzew, kruk, sójka, jarząbek i żaba moczarowa.

Świat zwierząt w obrębie ekosystemów leśnych tworzą takie gatunki ssaków jak: jelen europejski (*Cervus elaphus*), sarna (*Capreolus capreolus*), dzik (*Sus strofa*), kuna leśna (*Martes martes*), borsuk (*Meles meles*), tchórz (*Mustela putorius*), lis (*Vulpes vulpes*), łasica (*Mustela nivalis*), gronostaj (*Mustela erminea*), mysz polna (*Apodemus agrarius*), mysz zaroślowa (*Apodemus sylvaticus*), mysz leśna (*Apodemus flavicollis*), nornica ruda (*Clethrionomys galereolus*), nornik bury (*Microtus agrestis*), nornik zwyczajny (*Microtus arvalis*), wiewiórka (*Sciurus vulgaris*), zając szarak (*Lepus europaeus*), orzesznica (*Muscardinus avellanarius*), popielica (*Glis glis*), wiewiórka (*Sciurus vulgaris*).

Ornitofauna leśna to gniazdujące m.in.: jastrząb (*Accipiter gentilis*), myszołów zwyczajny (*Buteo buteo*), jarząbek (*Bonasia bonasia*), turkawka (*Streptopelia turtur*), kukulka (*Cuculus cano-*

rus), puszczyk (*Strix aluco*), sikory (*Parus sp.*), paszkot (*Turdus viscivorus*), jemioluszką (*Bombus garrulus*), gil (*Pyrrhula pyrrhula*), zięba (*Fringilla coelebs*), trznadel (*Emberiza citrinella*), wilga (*Oriolus oriolus*), dzięcioł średni (*Dendrocopus medius*), dzięcioł czarny (*Dendrocopus martius*).

Herpetofaunę reprezentują takie gatunki jak: ropucha pospolita (*Bufo vulgaris*), ropucha zielona (*Bufo viridis*), rzekotka drzewna (*Hyla arborea*), salamandra plamista (*Salamandra salamandra*), żmija zygzakowata (*Vipera Berus*), zaskroniec (*Natrix natrix*), jaszczurka zwinka (*Lacerta agilis*), jaszczurka żyworodna (*Lacerta vivipara*) oraz traszka karpacka (*Triturus montani*), będąca endemitem karpackim.

W obrębie zabudowań spotkać można głównie dwa gatunki gryzoni: mysz domową (*Mus musculus*) oraz szczura wędrownego (*Rattus norvegicus*). Do popularnych gatunków gniazdujących w osiedlach należą: bocian biały (*Ciconia ciconia*), sierpówka (*Streptopelia decaocto*), płomykówka (*Tyto alba*), jerzyk (*Apus apus*), oknówka (*Delichon urbica*), gawron (*Corvus frugilegus*), wróbel (*Passer domesticus*), mazurek (*Passer montanus*), szpak (*Sturnus vulgaris*) oraz muchołówka szara (*Muscicapa strata*), zięba (*Fringilla coelebs*), kapturka (*Silvia atricapilla*), sikory (*Parus sp.*).

Najlepsze warunki do życia stwarza rybnemu Wisłoka, w której w latach 1994 - 2008 stwierdzono występowanie 32 gatunków ryb oraz jeden gatunek minogów m.in.: uklei (*Alburnus alburnus*), płoci (*Rutilus rutilus*), klenia (*Squalius cephalus*), świnki (*Chondrostoma nasus*), jelca (*Leuciscus leuciscus*), okonia (*Perca fluviatilis*), brzany (*Barbus barbus*), leszcza (*Abramis brama*), krąpia (*Blicca bjorkna*), bolenia (*Aspius aspius*), jazia (*Leuciscus idus*), kielbia (*Gobio gobio*), szczupaka (*Essox lucius*), certy (*Vimba vimba*), sandacza (*Stizostedion lucioperca*), miętusa (*Lota lota*), brzanki (*Barbus petenyi*), pstrąga potokowego (*Salmo trutta trutta m. fario*), karpia (*Cyprinus carpio*), suma (*Silurus glanis*), wzdręgi (*Scardinius erythrophthalmus*).

Wśród zwierzyny zamieszkującej obszary pól i łąk wymienić można takie gatunki jak: kuropatwa (*Perdix perdix*), przepiórka (*Coturnix coturnix*), bażant (*Phasianus colchicus*), skowronek polny (*Alauda arvensis*), pokrzewka cierniówka (*Sylvia communis*), gąsiorek (*Lanius collurio*), trznadel (*Emberiza citrinella*), pleszka (*Phoenicurus phoenicurus*), pliszka siwa (*Motacilla alba*), pliszka żółta (*Motacilla flava*), bocian biały (*Ciconia ciconia*), świergotek łąkowy (*Anthus pratensis*) i szczygieł (*Carduelis carduelis*).

Na łąkach, polach i w lasach spotkać można powszechnie mysz polną (*Apodemus agrarius*), mysz zaroślową (*Apodemus sylvaticus*), mysz leśną (*Apodemus flavicollis*), nornicę rudą (*Clethrionomys glareolus*), darniówkę zwyczajną (*Pitymus subterraneus*), nornika zwyczajnego (*Microtus arvalis*) i nornika burego (*Microtus agrestis*). Zaś zadrzewienia śródpolne są siedliskiem wielu gatunków zwierząt, w tym zwierząt pożytecznych dla gospodarki rolnej jak np. owady zapylające rośliny i ptaki owadożerne.

8.8. SYSTEM PRZYRODNICZY

Przyrodniczy System Gminy Grodzisko Dolne tworzą:

- **korytarze ekologiczne** dolin Wisłoki (regionalny) i Leszczynki (lokalny) stanowią podstawowy rdzeń Ekologicznego Systemu Obszarów Chronionych (ESOCH) nie tylko gminy, ale i znacznie szerszego obszaru. Korytarz ekologiczny doliny Wsłoki w skali regionalnej zapewnia łączność przyrodniczą gminy z terenami cennymi przyrodniczo na zewnątrz niej, decyduje o cyrkulacji wody w rejonie, a w sensie botanicznym i zoologicznym stanowi rejon występowania gatunków i populacji strefy leśno-łąkowej.
- **sięgacze ekologiczne** - funkcjonalnie spełniają rolę zbliżoną do korytarzy ekologicznych, lecz w mniejszym zakresie komunikacji. To wszystkie, większe pasmowe struktury rzeczno-dolinne i łąkowo-leśne służące komunikowaniu się obszarów węzłowych i węzłów ekologicznych. Są to

często tereny antropogenne, przebiegają przez tereny uprawiane rolniczo. Generalnie wyodrębnione są w oparciu o rowy melioracyjne, suche doliny i wąwozy i niewielkie, bezimienne ciek i pasmowe zbiorowiska leśno-łąkowe. Łączą ze sobą tereny o większym potencjale ekologicznym. Konieczne jest wzmocnienie sięgaczy ekologicznych poprzez wprowadzenie zadrzewień śródpolnych i przydrożnych. W gminie to głównie dopływ Leszczyński.

- **obszar węzłowy** – największe kompleksy leśne (w południowo-zachodniej, ale również przygranicznej północnej części gminy, mające swoją kontynuację poza granicami opracowania). Generalnie w związku z wielkością obszaru węzłowego (kontynuacja poza terenem gminy) i często różnorodnością siedlisk (wodnych, łąkowych i leśnych), a także wiekiem drzewostanu spełnia on istotną rolę w funkcjonowaniu przyrody.
- **węzły ekologiczne** – to liczne, mniejsze kompleksy leśne w różnych częściach gminy (poza dolinami rzek i cieków stanowiące najczęściej odrębne enklawy. Siedliskowa mozaika lasów z licznym występowaniem biotypów podmokłych sprawia, że węzły te są istotne w strukturze przyrodniczej rejonu.
- **obszary pozostałe.** Tereny położone poza PSG w większości są to obszary wierzchowi-nowe ponad dnami dolin i zagłębień bezodpływowych. To tereny użytkowane rolniczo oraz decydujące o funkcji osadniczej w gminie. Generalnie są to obszary o wyraźnie obniżonych walorach ekologicznych, które gdzieś naturalnie wzrastają poprzez obszary śródpolnych zagłębień, łąk, niewielkich kompleksów leśnych, grup drzew, remiz śródpolnych lub mikroretencji.
- **kierunki powiązań ekologicznych** – wewnątrz obszaru opracowania i na zewnątrz, nakształające kierunki komunikacji i ciągłości ekologicznej gminy z przyrodniczymi terenami sąsiednimi.

8.9. STREFA KULTURY

Zgodnie z wykazem zabytków nieruchomości wpisanych do **rejestrz zabytków** (księga A) na terenie gminy Grodzisko Dolne znajduje się w

1. Grodzisku Dolnym

- kościół par. pw. św. Barbary, XVIII, 1857-1867, XX, nr rej.: A-545 z 18.10.1994;
- dzwonnica, poł. XIX, nr rej.: j.w.
- cmentarz kościelny, nr rej.: j.w.
- ogrodzenie z 3 bramami, mur.-met., k. XVIII, nr rej.: j.w.
- plebania „stara”, k. XVIII, 4 ćw. XIX, nr rej.: A-419 z 21.05.2010;
- spichlerz plebański, drewn., 1876, nr rej.: j.w.
- cztery ołtarze polowe, 1923 -1925, nr rej.: j.w.
- park dworski, XIX nr rej.: A-1072 z 28.01.1981 i z 16.09.2015.

2. Chodaczowie

- strażnica kolejowa „Tryńcza”, z murem kamiennym, 1904-05, nr rej.: A-1338 z 21.10.2016
- most kolejowy na rz. Wisłok, kratownicowy, 1899, 1904-05, nr rej.: A-1338 z 23.07.2015 – decyzja uchylająca z16.11.2015 r.

Gminna Ewidencja Zabytków zawiera głównie budownictwo drewniane, obecnie częściowo już przekształcone. W gminie jest zidentyfikowano też 3 stanowiska archeologiczne (AZP 101- 1/2, AZP 100-80/1, AZP 101-81/4 i AZP 101-1/6) w Chodaczowie i Grodzisku Dolnym.

9. ISTNIEJĄCY STAN SANITARNY ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

Jakość powietrza gminy określono na podstawie ostatniej oceny jakości powietrza w województwie podkarpackim Inspektoratu Ochrony Środowiska. W gminie Grodzisko Dolne brak jest punktów pomiarowych zanieczyszczeń powietrza, dlatego też trudno określić stężenie zanieczyszczeń w jej obszarze. Najbliższy punkt pomiarowy zlokalizowany jest w Jaśle. Pod względem kryterium ochrony zdrowia ludzi, strefę podkarpacką, w której leży gmina Grodzisko Dolne przyporządkowano:

- klasy C – przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu;
- klasy A – brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego zanieczyszczeń C₆H₆, NO₂, SO₂, CO, O₃ oraz Pb, As, Cd, Ni.

W wyniku klasyfikacji dokonanej z uwzględnieniem kryterium ochrony roślin, strefę podkarpacką zaliczono do:

- klasy A – brak przekroczenia poziomu dopuszczalnego zanieczyszczeń SO₂, NO_x i poziomu docelowego O₃;
- klasy D₂ – przekroczenie poziomu celu długoterminowego ozonu.

W województwie podkarpackim, dla celów klasyfikacji pod kątem zawartości: ozonu, benzenu, dwutlenku azotu, tlenków azotu, dwutlenku siarki, tlenku węgla, pyłu zawieszonego PM₁₀, zawartego w tym pyłu ołowiu, arsenu, kadmu, niklu i benzo(a)pirenu oraz dla pyłu PM_{2,5}, wyłoniono 2 strefy: miasto Rzeszów i strefę podkarpacką. Gmina Grodzisko Dolne została zaliczona do strefy podkarpackiej (PL2602). Klasa ze względu na ochronę zdrowia ludzi, gdy określony jest poziom dopuszczalny pod względem C₆H₆, NO₂, SO₂, CO i Pb to A, zaś pod względem PM₁₀, PM_{2,5} - C. Klasa ze względu na ochronę zdrowia ludzi, gdy określony jest poziom docelowy, pod względem As, BaP, Cd, Ni to A, a pod względem O₃ – A i D₂. W raporcie z 2020 r. wg. kryterium ochrony zdrowia ludzi strefę w której leży gmina Grodzisko Dolne pod względem NO₂, SO₂, C₆H₆, CO, O₃, Pb, As, Cd, Ni i PM_{2,5} sklasyfikowano jako A, zaś pod względem PM₁₀ i BaP do klasy C.

Analiza wcześniejszych wyników z przeprowadzonych pomiarów pozwala stwierdzić, że wartości średnioroczne stężeń nie zostały przekroczone dla takich zanieczyszczeń jak: dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, chrom, ołów, kadm oraz pył zawieszony.

Badany ostatnio stan wód podziemnych w obrębie JCWPd Nr 136 i 153, zarówno chemiczny jak i biologiczny został oceniony jako dobry.

Stan wód powierzchniowych uwarunkowany jest zarówno przez zrzut ścieków poza terenem gminy, jak i nieuporządkowaną gospodarkę ściekową na terenach wiejskich gminy. JCWP Leszczyńska odznacza się statusem a poziomie SZCZ (silnie zmieniona część wód), 4 klasą elementów biologicznych i klasą elementów fizykochemicznych > 2, zaś JCWP Wisłok od Starego Wisłoka do ujścia - SZCZ, 3 klasą elementów biologicznych i klasą elementów fizykochemicznych > 2. Gmina Grodzisko Dolne ma stopień szczypania zasobów wód podziemnych <15%. Gmina Grodzisko Dolne charakteryzuje się w większości strefą stanów średnich położenia zwierciadła wody podziemnej.

Stan i jakość JCW:

- PLRW2000172267992 Dopł. w Budach Łańcuckich - potok nizinny piaszczysty. Stan/potencjał ekologiczny CO NAJMNIEJ DOBRY. Stan chemiczny DOBRY. Stan (ogólny) DOBRY. Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW: części wód wyznaczone jako obszary wrażliwe na substancje biogenne. CEL ŚRODOWISKOWY DLA JCWP - dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny.
- PLRW20001622692 Leszczyńska - potok nizinny lessowo-gliniasty. Stan/potencjał ekologiczny – PONIŻEJ DOBREGO. Stan chemiczny – DOBRY. Stan ogólny – ZŁY. Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW: części wód wyznaczone jako obszary wrażliwe na substancje biogenne. CEL ŚRODOWISKOWY DLA JCWP - dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny.

- PLRW20001922699 Wisłok od Starego Wisłoka do ujścia - rzeka nizinna piaszczysto- gliniasta. Stan/potencjał ekologiczny – DOBRY I POWYŻEJ DOBREGO. Stan chemiczny – DOBRY. Stan ogólny - DOBRY. Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW: części wód wyznaczone jako obszary wrażliwe na substancje biogenne. CEL ŚRODOWISKOWY DLA JCWP: dobry potencjał ekologiczny; możliwość migracji organizmów wodnych na odcinku ciekutego - Wisłok od Starego Wisłoka do Zbiornika Rzeszów i dobry stan chemiczny. Uzasadnienie odstępstwa - brak możliwości technicznych.
- PLRW20001722714 Dopł. spod Chałupek Dębnińskich - potok nizinny piaszczysty poza granicą gminy. Stan/potencjał ekologiczny – PONIŻEJ DOBREGO. Stan chemiczny – DOBRY. Stan ogólny – ZŁY. Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW: części wód wyznaczone jako obszary wrażliwe na substancje biogenne i obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. CEL ŚRODOWISKOWY DLA JCWP - dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny. Uzasadnienie odstępstwa: Brak możliwości technicznych oraz dysproporcjonalne koszty. Obszary chronione przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków: Dolina Dolnego Sanu PLH180020.
- PLRW200017227189 Błotnia - potok nizinny piaszczysty poza granicą gminy. Stan/potencjał ekologiczny -SŁABY. Stan chemiczny – DOBRY. Stan (ogólny) - ZŁY. Ocena ryzyka nieosiągnięcia celu środowiskowego zagrożona. Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW: części wód wyznaczone jako obszary wrażliwe na substancje biogenne i obszary przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków, gdzie utrzymanie lub poprawa stanu jest ważnym czynnikiem w ich ochronie. CEL ŚRODOWISKOWY DLA JCWP - dobry stan ekologiczny i dobry stan chemiczny. Uzasadnienie odstępstwa to brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP nie zidentyfikowano presji mogącej być przyczyną występujących przekroczeń wskaźników jakości. Obszary chronione przeznaczone do ochrony siedlisk lub gatunków: Dolina Dolnego Sanu PLH180020 i Suchy Łuk REZ772.
- PLRW200017226792 Dopływ ze Stawów Korniańskich - potok nizinny piaszczysty poza granicą gminy. Stan/potencjał ekologiczny CO NAJMNIJ DOBRY. Stan chemiczny DOBRY. Stan (ogólny) DOBRY. Obszary chronione wymienione w zał. IV RDW to części wód wyznaczone jako obszary wrażliwe na substancje biogenne. CEL ŚRODOWISKOWY DLA JCWP dobry potencjał ekologiczny i dobry stan chemiczny. Uzasadnienie odstępstwa - nie dotyczy.

Stan wód podziemnych

Jakość JCWPd:

- PLGW2000136. Ocena stanu JCWPd , w zależności od oddziaływań wód podziemnych na ekosystemy lądowe zależne od wód podziemnych- dobry DW (dostateczna wiarygodność). Stan ilościowy dobry, stan chemiczny dobry, ogólna ocena stanu JCWPd dobra. Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych – niezagrażona.
- PLGW2000153. Ocena stanu JCWPd , w zależności od oddziaływań wód podziemnych na ekosystemy lądowe zależne od wód podziemnych- dobry DW (dostateczna wiarygodność). Stan ilościowy dobry, stan chemiczny dobry, ogólna ocena stanu JCWPd dobra. Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych – niezagrażona.

Jakość gleb nie była przedmiotem badania monitoringu WIOŚ i na terenie gminy Grodzisko Dolne nie ma prowadzonego monitoringu gleb. Zanieczyszczenia gleb metalami ciężkimi nie należy wiązać jedynie z emisją z przemysłu, palenisk domowych czy komunikacji, ale również ze stosowaniem zanieczyszczonych metalami ciężkimi nawozów sztucznych oraz osadów ściekowych do nawożenia pól. Kwaśny odczyn gleb sprzyja migracji metali w glebie i przyswajaniu ich przez rośliny. Stwarza to zagrożenie zanieczyszczenia głębszych warstw gleby, a w konsekwencji przenikania metali ciężkich do wód podziemnych. Według „Programu Ochrony Środowiska Gminy Grodzisko Dolne” przeprowadzone badania na zawartość dopuszczalnych stężeń metali w glebie, nie stwierdziły zanieczyszczeń gleb metalami ciężkimi.

Nawozy azotowe oraz emisja związków siarki i azotu wnoszonych przez opady uznawane są za główne przyczyny antropogenicznego zakwaszenia. Stosowanie nawozów azotowych powoduje zakwaszanie gleb w stopniu tym większym, im dawki azotu są wyższe i im wyższy jest udział formy amonowej w nawozach. Wszystkie nawozy azotowe z wyjątkiem saletrzaku, saletry wapniowej i sodowej lekko alkalizujących glebę, zakwaszają środowisko. Nadmierne zakwaszenie gleb jest podstawowym czynnikiem ich degradacji chemicznej. Przejawem tego procesu jest wzrost koncentracji toksycznego dla roślin glinu i manganu, postępujące zubożenie gleb w magnez oraz towarzyszące tym zmianom zachwianie równowagi jonowej w środowisku glebowym. Gleby zbyt kwaśne posiadają ograniczoną przydatność rolniczą, a ich nawożenie mineralne nie tylko, że jest nieefektywne, lecz czasem nawet szkodliwe. Takie gleby wymagają wapnowania.

Hałas w ostatnich latach nie był badany przez WIOŚ. Hałas na terenie gminy Grodzisko Dolne związany jest głównie z ruchem samochodowym i funkcjonowaniem zakładów produkcyjnych np. kopalni kruszyw. Można przypuszczać, że poziom hałasu przemysłowego w większości przypadków nie będzie przekraczał dopuszczalnych norm poza granicami działek, na których zlokalizowany jest dany zakład. Źródła hałasu przemysłowego muszą posiadać decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu. Głównym źródłem hałasu w mieście decydującym o uciążliwości dla zabudowy mieszkaniowej jest hałas komunikacyjny. Układ drogowy na terenie gminy tworzą odcinki dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Niekorzystne jest to, że duża część dróg głównych przebiega w pobliżu istniejącej zabudowy. Obszar negatywnych oddziaływań hałasu komunikacyjnego powiększa się ze względu na wzrost ruchu pojazdów oraz wzrostu ilości powierzchni zabudowy. Na terenie Gminy Grodzisko nie dokonywano pomiaru hałasu. Przez teren Gminy Grodzisko Dolne przebiegają drogi krajowe i wojewódzkie, choć w jej pobliżu znajdują się ważne szlaki komunikacyjne: droga krajowa 77, a także autostrada A4. Wjazd na autostradę zlokalizowany w Gorliczynie znajduje się kilka kilometrów od granic gminy. Podobnie trasa 77 biegnie wzdłuż jej granic. Długość dróg powiatowych na terenie gminy wynosi 49,3 km i są to w większości drogi asfaltowe o dobrej nawierzchni. Dodatkowo przez teren gminy przebiega 39 dróg gminnych o łącznej długości 31,5 km, a drugie tyle stanowią drogi dojazdowe, gruntowe, najczęściej utwardzane. Na granicy Gminy Grodzisko Dolne przebiega także linia kolejowa Przeworsk-Rozwadów. Hałas komunikacyjny drogowy jest jednak dominującym źródłem zakłóceń klimatu akustycznego, szczególnie uciążliwym w bezpośrednim sąsiedztwie dróg. Hałas ten nie powoduje jednak dużej uciążliwości dla ogółu mieszkańców, gdyż nie są to trasy krajowe, czy szybkiego ruchu o dużym nasileniu. Tym niemniej, biorąc pod uwagę subiektywną skalę uciążliwości hałasu komunikacyjnego, natężenie hałasu przekraczające 70 dB odczuwalne jest jako bardzo uciążliwe, a zagrożenie hałasem w rozumieniu komfortu akustycznego określane jest jako wysokie. Z uwagi na zwiększającą się liczbę samochodów poruszających się po drogach aktualny poziom hałasu z roku na rok minimalnie rośnie. Poza ruchem samochodowym hałas na terenie gminy Grodzisko Dolne związany jest głównie z funkcjonowaniem zakładów produkcyjnych. Można przypuszczać, że poziom hałasu przemysłowego w większości przypadków nie będzie przekraczał dopuszczalnych norm poza granicami działek, na których zlokalizowany jest dany zakład. Źródła hałasu przemysłowego muszą posiadać decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu. Głównym źródłem hałasu w mieście decydującym o uciążliwości dla zabudowy mieszkaniowej jest hałas komunikacyjny. Układ drogowy na terenie miasta tworzą odcinki dróg krajowych, wojewódzkich, powiatowych i gminnych. Usytuowanie w bliskim sąsiedztwie Rzeszowa spowodowało powstanie gęstej sieci dróg, które zapewniają dogodne połączenie na obszarze całej gminy. Położenie to zapewnia przede wszystkim dobrą komunikację do stolicy województwa. Niekorzystne jest to, że duża część dróg głównych przebiega przez centrum miasta w pobliżu istniejącej zabudowy. Obszar negatywnych oddziaływań hałasu komunikacyjnego powiększa się ze względu na wzrost ruchu pojazdów oraz wzrostu ilości powierzchni zabudowy. Na obszarach zagrożonych należy obligować inwestorów do wypełniania

zobowiązań dotyczących eliminacji uciążliwości, poprzez realizację infrastruktury przeciwhałasowej (budowa ekranów akustycznych, tworzenie pasów zieleni mogących pełnić funkcje ekranów akustycznych, poprawa jakości nawierzchni dróg) oraz zmniejszanie dopuszczalnej prędkości pojazdów na wybranych odcinkach. Zadania te dotyczyć powinny dróg o notowanym przekroczeniu hałasu, jak również ulic objętych rozbudową lub modernizacją. Należy także zwracać uwagę na zagrożenie hałasem ze strony mniejszych zakładów produkcyjnych lub transportowych powstających na terenach mieszkaniowych, w tym również na tereny parkingowe.

Pole elektromagnetyczne występuje głównie podczas eksploatacji źródeł (urządzeń) wytwarzających energię elektromagnetyczną. Podstawę zaopatrzenia wsi w energię elektryczną jest system sieci średniego napięcia i wysokiego napięcia w wykonaniu napowietrznym. Niejonizujące promieniowanie elektromagnetyczne może pochodzić ze źródeł naturalnych i sztucznych. Naturalnym źródłem promieniowania jest ziemskie pole elektryczne lub magnetyczne, wyładowania atmosferyczne oraz fale elektromagnetyczne pochodzenia kosmicznego. Z prowadzonego przez WIOŚ w Rzeszowie rejestru zawierającego informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych wynika, że na terenie gminy Grodzisko Dolne nie występują przekroczenia.

Z prowadzonego przez WIOŚ w Rzeszowie rejestru zawierającego informacje o terenach, na których stwierdzono przekroczenie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych wynika, że na terenie gminy Grodzisko Dolne nie występują przekroczenia. Przeprowadzone analizy środowiskowe wskazują na umiarkowany wpływ środowiska przyrodniczego w Grodzisku Dolnym na strukturę przestrzenną i funkcjonalną na tym obszarze. Zabudowa gminy Grodzisko Dolne skupi się wzdłuż ciągów komunikacyjnych – tylko część ma charakter rozproszony.

Na terenie Gminy Grodzisko Dolne znajdują się: 2 stacje telefonii komórkowej zlokalizowane na wodociągowym zbiorniku wieżowym w miejscowości Grodzisko Górne, 1 stacja telefonii komórkowej na nadajniku wieżowym w miejscowości Grodzisko Dolne i 1 stacja telefonii komórkowej zlokalizowana na wodociągowym zbiorniku wieżowym w miejscowości Zmysłówka.

10. SKUTKI BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU

Brak uchwalenia ocenianego tu planu ogólnego spowoduje zahamowanie rozwoju i zmian zagospodarowania przestrzennego gminy (brak możliwości uchwalania zmian obowiązujących tu planów miejscowych oraz sporządzania nowych planów miejscowych które to powinny być zgodne z planem ogólnym), co w pewnym sensie będzie korzystniejsze dla środowiska przyrodniczego, gdyż najprawdopodobniej pozostawi większe powierzchnie niezabudowane, wytypowane w planie ogólnym jako np. tereny uzupełnienia zabudowy. Gmina zachowałaby istniejący stan zagospodarowania bez możliwości rozwoju (nie licząc obowiązujących na jej terenie 15 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego obejmujących zaledwie 81,25ha, przy powierzchni gminy równej 78,42 km²). Uwzględniając jednak aktualne uwarunkowania, stan zagospodarowania terenu, a także wnioski złożone do planu ogólnego gminy Grodzisko Dolne przeznaczenie terenu w planie ogólnym w niektórych przypadkach może się różnić od przeznaczenia określonego w obowiązującym planie miejscowym. Uchwalenie planu ogólnego nie spowoduje automatycznej utraty ważności istniejącego planu miejscowego, ale wszystkie nowe plany miejscowe oraz zmiany istniejącego planu będą musiały być zgodne z planem ogólnym. Uchwalony plan ogólny zastąpi bowiem studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, z tą różnicą, że będzie stanowił akt prawa miejscowego, z którym to zgodne pozostać muszą opracowywane plany miejscowe oraz zintegrowane plany inwestycyjne i decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Szczególnie w przypadku tych ostatnich uchwalenie planu ogólnego przyniesie pozytywne skutki i zahamuje chaotyczne i przypadkowe rozprzestrzenianie się zabudowy w obrębie gminy.

11. STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH PRZEWIDYWANEGO ZNACZĄCEGO ODDZIAŁYWANIA USTALEŃ DOKUMENTU

Nie przewiduje się wystąpienia znaczących oddziaływań (rozumianych jako przekroczenia określonych prawem standardów jakości środowiska) wynikających z realizacji zapisów projektu Planu, gdyż w przeważającej części akceptuje on istniejące zagospodarowanie terenu oraz uchwalony już, obowiązujący mpzp (dla którego przeprowadzono procedurę oceny ich wpływu na środowisko), a plan ogólny wyznacza jedynie obszary uzupełnienia zabudowy stanowiące najczęściej kontynuację tej funkcji w terenie.

12. OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ORAZ SKUTKÓW REALIZACJI DOKUMENTU DLA ISTNIEJĄCYCH OBSZARÓW CHRONIONYCH

12.1. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA

Do najistotniejszych problemów ochrony środowiska w gminie należą:

- zanieczyszczenia powietrza - na ich poziom mają wpływ zanieczyszczenia pochodzące z kotłowni lokalnych i niskiej zabudowy mieszkalnej oraz z transportu;
- zanieczyszczenia wód powierzchniowych (w tym jezior);
- zanieczyszczenia gleb, choć brak aktualnych badań dla terenu gminy uniemożliwia dokładną diagnozę zagrożeń. Głównym źródłem zanieczyszczeń gleb jest chemizacja rolnictwa oraz zanieczyszczenia pochodzące z transportu, występujące w obszarach bezpośrednio przyległych do tras komunikacyjnych;
- rozproszone i obszarowe źródła zanieczyszczeń wód powierzchniowych. Poważnym źródłem zanieczyszczeń wód są nieoczyszczone ścieki bytowo-gospodarcze.

12.2. OBIEKTY PODLEGAJĄCE OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY O OCHRONIE PRZYRODY I ODDZIAŁYWANIE DOKUMENTU NA NIE

Obszary prawnie chronione pokrywają w pełni powierzchnię gminy. Są nimi:

- **rezerwat przyrody Zmysłówka**. Zachował się w nim fragment pierwotnego lasu mieszanego porośnięty modrzewiami, jodłami, grabami, bukami i lipami, jak również dębami o wymiarach pomnikowych. Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi. Rezerwat leśny Zmysłówka utworzony został w roku 1953 na powierzchni 2,44 ha we wsi Zmysłówka. Znajduje się na terenie Zmysłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Chroniony teren obejmuje fragment lasu o cechach naturalnych. Obecnie roślinność rezerwatu tworzy 2 zespoły: zespół grądu subkontynentalnego porasta zbocze w południowej jego części oraz zespół żyźnej buczyny karpackiej zajmuje resztę jego powierzchni. W starodrzewie znajdują się m.in. dwa pomnikowe dęby o średnicy powyżej 115 i 108 cm w pierśnicy. W rezerwacie występuje modrzew polski (*Larix polonica*), w skali nie spotykanej na innych obszarach Puszczy Sandomierskiej. Stanowisko tego relikтового gatunku o specyficznych cechach rodzimego ekotypu ma duże znaczenie dla nauki i dydaktyki. Modrzew jest drzewem wybitnie światłolubnym. W lasach, w którym modrzewiowi towarzyszą drzewa cienioznośne (np. buk), trwanie tego gatunku polega na przemieszczaniu się jego osobników z miejsca na miejsce w każdym następnym pokoleniu.

Modrzew obsiewa się tylko tam, gdzie została zniszczona struktura cienistego lasu. W sumie zewidencjonowano 79 taksonów na chronionym terenie. Runo buczyn o prześwietlonym dnie lasu opanowała jeżyna gruczołowata, której towarzyszą liczne paprocie: nerecznica samcza i wietlica samcza oraz szczawik zajęczy, konwalijka dwulistna i gajowiec żółty. Do wyjątkowo rzadkich należą gatunki „południowe” – pontyjskie, reprezentowane przez mietlicę pospolitą oraz submediterrzańskie, których przedstawicielem jest wilczomleczeń migdałolistny. Z zespołu roślin górskich wyliczyć można 3 gatunki: 2 drzewa – jodłę pospolitą i jawor oraz 1 krzew – dziki bez koralowy. Odnaleziono 5 gatunków roślin chronionych: całkowitej podlega bluszcz pospolity, a częściowej kopytnik pospolity, marzanka wonna, kruszyna pospolita i kalina koralowa. Są także gatunki rzadkie m.in. kokorycz pełna.

Faunę reprezentują głównie zwierzęta leśne: sarna, dzik, lis, zając i wiewiórka. Najliczniejsze są tutaj ptaki: m.in. sowy (płomykówka i pójdzka), myszołów, muchołówki (mała, żałobna i białoszyja), czeczotka, świstunka, kukułka, kraska i mysikrólik. Z gadów odnaleziono padalca, jaszczurki (zwinka i zielona) oraz żmiję zygzakowatą.

- **pomniki przyrody.** Zgodnie z ustawą o ochronie przyrody są nimi pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. Pomnikami przyrody w obrębie gminy są:

1. Wieloobiektowy, utworzony w 1979 r.:
 - Modrzew polski;
 - Modrzew polski pierśnica: 83 cm; obwód 261 cm; wysokość 31 m;
 - Modrzew polski - pierśnica 107 cm, obwód 336, wysokość 36 m;
 - Modrzew polski - pierśnica 65 cm obwód 204, wysokość 32;
 - Modrzew polski pierśnica - 83 cm; obwód 261;wysokość 31;
 - Modrzew polski pierśnica - 87 cm; obwód 273 cm; wysokość 33 m;
 - Modrzew polski pierśnica - 82 cm; obwód 258 cm; wysokość 33 m;
2. dąb szypułkowy, wiek około 200 lat, data utworzenia 1985.04.25 – drzewo wyrwione podczas burzy i usunięte w 1988 r.;
3. Lipa drobnolistna; pierśnica 154 cm, obwód 484 cm; wysokość 22 m, wiek około 200 lat, utworzony w 1984 r.;
4. Lipa drobnolistna; pierśnica 179 cm, obwód 562 cm; wysokość 22 m, utworzony w 1984 r.;
5. Dąb szypułkowy Dąb szypułkowy; pierśnica 124 cm, obwód 390 cm; wysokość 27 m, pierśnica 124 cm, obwód 390 cm; wysokość 27 m, utworzony w 2019 r.;
6. Dąb szypułkowy Alfred, pierśnica 138 cm, obwód 434 cm; wysokość 29 m;
7. Dąb szypułkowy Marian, pierśnica 140 cm, obwód 440 cm; wysokość 29 m, utworzony w 2019 r.

- **Zmysłowski Obszar Chronionego Krajobrazu**, który powstał na mocy Rozporządzenia Wojewody Rzeszowskiego Nr 35/92 z dnia 14 lipca 1992 r. w sprawie zasad zagospodarowania obszarów chronionego krajobrazu na terenie województwa rzeszowskiego, (Dz. Urz. Woj. Rzeszowskiego Nr 7, poz. 74). W granicach województwa podkarpackiego jego status prawny określa Rozporządzenie Nr 82/05 Wojewody Podkarpackiego z dnia 31 października 2005 r. w sprawie Zmysłowskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Podkarp. z dnia 7 listopada 2005 r., nr 138, poz. 2108 z 2005 r.; z późniejszymi zmianami).

Obszar zlokalizowany jest na terenie gmin: Grodzisko Dolne i Leżajsk w powiecie leżajskim, Białobrzegi i Żołynia w powiecie łańcuckim. Całkowita powierzchnia Obszaru wynosi 6 310 ha. W jego obrębie grunty Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa zajmują 2283,42 ha. Obszar znajduje się południowo-wschodniej części Płaskowyżu Kolbuszowskiego i obejmuje fragment doliny

Wisłoka. Na tarasach fluwioglacjalnych występują bory sosnowe i mieszane oraz torfowiska i łąki. W starorzeczach rosną łągi olszowo-jesionowe i wierzbowo-topolowe, spotyka się także szuwały oczeretowo-trzciniowe i mannowe i piękne łąki ostrożeńiowe. Występujące tu gatunki chronione to: goździk piaszkowy i pyszny, kruszczyk szerokolistny, widłaki, grązel żółty, grzybieniec biały, podkolan biały, barwinek pospolity. Krajobraz obszaru ma charakter rolniczy z płatami lasów.

Krajobraz urozmaica też długie morenowe wzgórze usypane przez wiatry, zwane „Wałami Chmielnickiego” ze wzniesieniem Księża Góra (216 m n.p.m.). Dodatkowym elementem uatrakcyjniającym krajobraz są liczne zagłębienia polodowcowe, tworzące charakterystyczne oczka wodne. Największym z nich jest zbiornik wodny „Czyste”, położony w sąsiedztwie lasów sosnowych. Pod względem kulturowym cechą charakterystyczną krajobrazu Grodziska i okolic są liczne XIX-wieczne i XX-wieczne, zabytkowe kapliczki i krzyże o bardzo interesującej architekturze. Naliczono ich ponad 50, niektóre o ponad stuletniej historii. Przez teren gminy przebiega szlak turystyczny „Szlakiem krzyży i kapliczek grodziskich” o długości ok. 25 km biegnący w większości drogami polnymi i leśnymi. Najstarszym zabytkiem Grodziska jest Kościół Parafialny z XVII wieku p.w. św. Barbary. W gminie znajdują się również pozostałości po zabudowie żydowskiej i cmentarzu żydowskim w Grodzisku „Miasteczku”.

Oddziaływanie na formy ochrony przyrody

Plan ogólny akceptuje powyższe formy ochrony przyrody, uwzględniając je poprzez wprowadzenie strefy otwartej (27SO) w obrębie rezerwatu przyrody i na przeważającej powierzchni obszaru chronionego krajobrazu za wyjątkiem terenów, dla których określono inne przeznaczenie w obowiązujących planach miejscowych, a także dla gruntów już zabudowanych (pomijając istniejącą już zabudowę i tereny zainwestowane ujęte w strefy SZ, SJ, SU, SR, SC oraz w wyniku uwzględnienia polityki przestrzennej gminy. Na tym etapie duże znaczenie mają uzupełniające profile dodatkowe i pozytywnym oddziaływaniem w obrębie obszarów chronionych jest ich ograniczenie do funkcji przyrodniczych lub zupełna z nich rezygnacja. Wskazane byłoby wydzielenie ze strefy 27SO strefy otwartej obejmującej rezerwat przyrody Zmysłówka pozbawionej profili dodatkowych oraz rezygnacja z terenów elektrowni słonecznej, terenów elektrowni geotermalnej, czy terenów biogazowni w obrębie 27SO, 24SO, 18SO, 28SO oraz 23 SO (lub jej wydzieleniu na część zajęta przez OCK) obejmujących Zmysłowski Obszar Chronionego Krajobrazu. W świetle powyższych propozycji spełnione powinny zostać zasady ochrony czynnej ekosystemów oraz zakazy obowiązujące na terenie obszarów chronionych. Generalnie trzeba będzie zachować jak najmniejszą intensywność nowej zabudowy lub z niej zrezygnować i wprowadzić szczegółowe ustalenia ochrony przyrody i środowiska. Zapisy te zostaną doprecyzowane i uszczegółowione na etapie planów miejscowych gminy.

Prognoza nie identyfikuje zawsze znacząco negatywnego oddziaływania na cele i przedmiot ochrony najbliższych obszarów Natura 2000 oraz integralności tych Obszarów.

13. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM UWZGLĘDNIONE W OPRACOWYWANYM DOKUMENCIE

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym i wspólnotowym mają swoje odzwierciedlenie w prawie polskim i tworzonych na podstawie tego prawa dokumentach. Polska jako kraj należący do Unii Europejskiej ma obowiązek przestrzegania przepisów prawa wspólnotowego. Szczególne znaczenie posiada ustanowienie obszarów Natura 2000, które w terenach objętych zmianami planistycznymi nie występują. Ochrona środowiska kieruje się zasadą zrównoważonego rozwoju i jest obowiązkiem m. in. władz publicznych, które poprzez swą politykę powinny zapewnić bezpieczeństwo ekologiczne współczesnemu i przyszłym pokoleniom.

Celem środowiskowym dla jednolitych części wód podziemnych, będących obecnie w bardzo dobrym stanie lub potencjale ekologicznym, będzie utrzymanie tego stanu lub potencjału. Dla naturalnej części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego stanu ekologicznego. Dla silnie zmienionych i sztucznych części wód celem będzie osiągnięcie co najmniej dobrego potencjału ekologicznego. Cele środowiskowe określone są jako wartości wskaźników dla elementów ogólnych, organicznych oraz nieorganicznych w Plan ogólny gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły. W Ramowej Dyrektywie Wodnej, do której odnosi się „Plan ogólny gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły” przewiduje się dla wód podziemnych następujące główne cele środowiskowe:

- zapobieganie dopływowi lub ograniczenie dopływu zanieczyszczeń do wód podziemnych;
- zapobieganie pogarszaniu się stanu wszystkich części wód podziemnych (z zastrzeżeniami wymienionymi w Ramowej Dyrektywie Wodnej);
- zapewnienie równowagi pomiędzy poborem, a zasilaniem wód podziemnych;
- wdrożenie działań niezbędnych dla odwrócenia znaczącego i utrzymującego się rosnącego trendu stężenia każdego zanieczyszczenia powstałego w skutek działalności człowieka.

Ustalenia planistyczne muszą być zgodne z założeniami innych programów i strategii odnoszących się do kwestii rozwoju oraz wymogów ochrony środowiska narzuconych w tych dokumentach (tworzone plany gospodarowania na obszarze dorzecza, plany zarządzania ryzykiem powodziowym, czy pośrednio plany przeciwdziałania skutkom suszy na obszarze dorzecza). Plan umożliwia ochronę wód poprzez: wprowadzenie stref planistycznych umożliwiających zagospodarowanie terenów z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych, skoncentrowanie stref planistycznych w sposób umożliwiający uzbrojenie w infrastrukturę techniczną z zakresu wodociągów i kanalizacji w celu ochrony zasobów wodnych przed zanieczyszczeniami, wprowadzenie strefy infrastrukturalnej w granicach strefy ochrony bezpośredniej ujęć wód.

Ustalenia Planu ogólnego sprzyjają więc spełnieniu celów środowiskowych dla **JCWPD i JCWP**, wynikających z **Ramowej Dyrektywy Wodnej oraz Prawa Wodnego** (III dział ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne) oraz ochrony GZWP. Reasumując, nie stwierdzono rozbieżności pomiędzy dokumentami wyższego rzędu a ocenianym tu projektem Planu. Tym samym ustalenia projektu, choć ogólne sprzyjają spełnieniu celów środowiskowych dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych, określonych w **Planie gospodarowania wodami w obszarze dorzecza Wisły**.

Strategiczny Plan ogólny Adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA 2020) został przygotowany z myślą o zapewnieniu warunków stabilnego rozwoju społeczno - gospodarczego w obliczu ryzyk, jakie niosą ze sobą zmiany klimatu, ale również z myślą o wykorzystaniu pozytywnego wpływu, jaki działania adaptacyjne mogą mieć nie tylko na stan polskiego środowiska, ale również na wzrost gospodarczy. Celem głównym SPA jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu. Plan poprzez pozostawienie dużych stref otwartych (SO) oraz dopuszczenie terenów zieleni w innych strefach, a także wyznaczenie stosunkowo niewielkich w skali gminy obszarów uzupełnienia zabudowy (OUZ o powierzchni 444,74 ha) przeciwstawia się zmianom klimatycznym i sprzyja zachowaniu warunków klimatycznych w podobnym stanie.

W 2019 roku Rada Ministrów przyjęła *Politykę ekologiczną państwa 2030* – strategię rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej – PEP2030, którego rolą jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla wszystkich mieszkańców. Celem głównym PEP2030 jest rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorstw, a celami szczegółowymi: I – poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego; II – zrównoważone gospodarowanie zasobami środowiska; III – łagodzenie zmian klimatu i adaptacja

do nich oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych. Realizacja celów środowiskowych ma być wspierana przez cele horyzontalne, które odnoszą się do edukacji i administracji. W systemie dokumentów strategicznych doprecyzowuje *Strategię na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.)*.

W dniu 15 kwietnia 2014 r. Rada Ministrów przyjęła uchwałę w sprawie przyjęcia *Strategii Bezpieczeństwo Energetyczne i Środowisko – perspektywa do 2020 r.*, w której jedynym z celów jest poprawa stanu środowiska. Ważnymi dokumentami w kontekście ochrony środowiska i jego poszczególnych komponentów są również: *Zaktualizowana Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030*, przyjęta uchwałą Rady Ministrów w 2011 r.; *Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020* przyjęty w 2015 r. oraz *Polityka Energetyczna Polski do 2030 r.*, przyjęta w 2009 r. Istotnym dokumentem jest także odnowiona Europejska Strategia Zrównoważonego Rozwoju, mająca na celu zrównoważenie wzrostu gospodarczego i wysokiego poziomu życia z ochroną środowiska naturalnego, przyjęta przez Radę Europejską 26 czerwca 2006 roku.

Ważnymi w kontekście ochrony przyrody dokumentami o randze międzynarodowej, w które Plan ogólny poprzez ochronę w postaci zieleni towarzyszącej i izolacyjnej są również Konwencja o ochronie dzikiej fauny i flory europejskiej oraz siedlisk, tzw. Konwencja Berneńska - Berno 1979 r. i Konwencja o różnorodności biologicznej - Rio de Janeiro z 1992 r. Istotnym dokumentem jest odnowiona Europejska Strategia Zrównoważonego Rozwoju, mająca na celu zrównoważenie wzrostu gospodarczego i wysokiego poziomu życia z ochroną środowiska naturalnego, wzrost dobrobytu między innymi poprzez działania w obszarze ochrony środowiska oraz Strategia Różnorodności Biologicznej w UE do roku 2030, która zapowiada odbudowę różnorodności biologicznej Europy z korzyścią dla ludzi, klimatu i planety. W 2019 roku uchwalono Politykę ekologiczną państwa 2030 – strategię rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej (PEP2030). PEP2030 jest dokumentem strategicznym, którego rolą jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz jakości życia dla wszystkich mieszkańców i stanowi dokument kierunkowy dla Programów Ochrony Środowiska na szczeblach: wojewódzkim, powiatowym i gminnym.

Przez wytyczenie stref służących zachowaniu walorów krajobrazowych oraz ochronę tkanki kulturowej gminy oceniany tu plan ogólny pośrednio uwzględnia rekomendacje i wnioski, dotyczące kształtowania, ochrony obszarów i obiektów prawnie chronionych oraz krajobrazów priorytetowych wytypowanych w ***Audycie Krajobrazowym Województwa Podkarpackiego***, który to identyfikuje krajobrazy występujące na obszarze województwa, określa ich cechy charakterystyczne i dokonuje oceny ich wartości, określa lokalizację krajobrazów priorytetowych – krajobrazów szczególnie cennych dla społeczeństwa ze względu na swoje wartości, wymagających zachowania i określenia dla nich zasad i warunków ich kształtowania. Plan wymienia chronione krajobrazy, a wyznaczając poszczególne strefy uwzględnia typy krajobrazów szczególnie cenne ze względu na swoje wartości przyrodnicze, kulturowe, historyczne lub estetyczno-widokowe.

Poza tym na szczeblu województwa podstawowym dokumentem dotyczącym problematyki ochrony środowiska jest *Program ochrony środowiska dla Województwa Podkarpackiego* oraz *Plan Zagospodarowania Województwa Podkarpackiego*. Na szczeblu najniższym są dokumenty, polityki i programy gminne (Strategia Rozwoju, Program ochrony środowiska, Plan gospodarki odpadami, itp.), których cele Plan ogólny spełnia w sposób bezpośredni lub pośredni. Niezależnie od planów, programów i strategii krajowych dokumentami obowiązującymi dla całego terytorium kraju są ustawy i rozporządzenia.

14. PRZEWIDYWANE ZNACZĄCE ODDZIAŁYWANIA NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA

14.1. PROGNOZA WPŁYWU USTALEŃ PROJEKTU DOKUMENTU NA POSZCZEGÓLNE KOMPONENTY ŚRODOWISKA (OCENY CZĄSTKOWE)

Poniższa tabela przedstawia szczegółową analizę (ocena cząstkowa) podstawowych stref planistycznych wprowadzonych projektem planu ogólnego i ich wpływu na środowisko przyrodnicze. Do określenia stopnia przewidywanych przekształceń środowiska spowodowanych realizacją planowanych kierunków polityki przestrzennej przyjęto następującą podstawową skalę oddziaływań:

- CHARAKTER: pozytywne, negatywne, neutralne;
- NASILENIE: minimalne, przeciętne (umiarkowane), znaczące;
- RODZAJ: bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane;
- CZAS: chwilowe, długoterminowe, średnioterminowe (okresowe), krótkoterminowe;
- ODWRACALNOŚĆ: odwracalność, nieodwracalność;
- SKALA: lokalne, ponadlokalne (regionalne).

<p>Strefa planistyczna</p> <p>- max. naziemna intensywność zabudowy</p> <p>- max. udział powierzchni zabudowy (%)</p> <p>- max. wysokość zabudowy (m)</p> <p>- min. udział powierzchni biologicznie czynnej (%)</p> <p>- powierzchnia (ha)</p>	<p>Wpływ planu ogólnego na środowisko przyrodnicze (w stosunku do stanu istniejącego) – ocena cząstkowa</p> <p>RODZAJE ODDZIAŁYWAŃ</p>
<p>1 – 3 SW</p> <p>- strefa wielofunkcyjna z zabudową mieszkaniową wielorodzinną</p> <p>- 1,2 – 1,5</p> <p>- 30 - 50</p> <p>- 10,5 - 12</p> <p>- 30</p> <p>- 0,40</p>	<p>LUDZIE – niewielkie negatywne oddziaływanie poprzez zmniejszenie przestrzeni otwartej, pozytywne przez zaspokojenie potrzeb i polepszenie standardu życia mieszkańców.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, UMIARKOWANIE POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE, STAŁE, POŚREDNIE, NEGATYWNE, CHWILOWE, NIEODWRACALNE, LOKALNE.</p> <p>ZWIERZĘTA I ROŚLINY – umiarkowanie negatywne oddziaływanie poprzez potencjalny ubytek terenów niezabudowanych (pól, ugorów) i likwidacja istniejących siedlisk oraz miejsc bytowania, z częściową kompensacją w postaci nasadzeń zieleni ogrodowej. Zagrożenie kondycji i życia ptaków odbierających odbijające się w płaszczyźnie farmy fotowoltaicznej niebo jako taflę wody. Drażniący efekt polyskiwania oraz bezpośrednie kolizje z wiatrakami.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: UMIARKOWANIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, CHWILOWE, STAŁE, NIEODWRACALNE, LOKALNE.</p> <p>RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA – oddziaływanie różnorakie – możliwe zmniejszenie (zależne od likwidacji siedlisk) lub niewielkie zwiększenie bioróżnorodności (uzależnione od nasadzeń).</p>
<p>1 – 262 SJ</p> <p>- strefa wielofunkcyjna z zabudową</p>	<p>ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, STAŁE, CZĘŚCIOWO ODWRACALNE, LOKALNE.</p> <p>SYSTEM PRZYRODNICZY – oddziaływanie neutralne – brak ingerencji terenów zabudowy w wyznaczony PSG.</p>

<p>mieszkańcą jednorodziną</p> <p>- 0,8</p> <p>- 25-30</p> <p>- 10</p> <p>- 30-65</p> <p>- 121,75</p>	<p>ODDZIAŁYWANIE: BRAK.</p> <p>WODA – zwiększenie zużycia wody, minimalnie negatywne przez spływy powierzchniowe z nowo utwardzonych terenów (chodniki, podjazdy, miejsca postojowe).</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, KRÓTKOTERMINOWE, SKUMULOWANE, NIEODWRACALNE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>POWIETRZE – negatywne oddziaływanie - zwiększone emisje w związku z nowo ogrzewanymi budynkami, ewentualne pozytywnie łagodzone w związku z zastosowaniem nowych, czystych technologii.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, OKRESOWE, SKUMULOWANE, NIEODWRACALNE, LOKALNE.</p> <p>POWIERZCHNIA ZIEMI, GLEBY – niewielkie negatywne oddziaływanie poprzez możliwość zajęcia i utwardzenia części terenu obiektami budowlanymi, podjazdami, chodnikami itp.</p>
<p>1- 308 SZ - strefa wielofunkcyjna z zabudową zagrodową</p> <p>- 0,8</p> <p>- 40</p> <p>- 9 - 12</p> <p>- 30</p> <p>- 538,64</p>	<p>ODDZIAŁYWANIE: UMIARKOWANE, NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, KRÓTKOTERMINOWE, STAŁE, CZĘŚCIOWO NIEODWRACALNE, LOKALNE.</p> <p>KLIMAT – niezauważalny wpływ na przewietrzanie, chwilowy na klimat akustyczny (głównie w trakcie realizacji).</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, NIEODWRACALNE, CHWILOWE, LOKALNE.</p> <p>ZASOBY NATURALNE – oddziaływanie neutralne.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: BRAK.</p> <p>KRAJOBRAZ – niewielkie (w skali gminy) negatywne oddziaływanie przez wprowadzenie nowej zabudowy. Pozytywny skutek długoterminowy bezpośredni stały często skumulowany z oddziaływaniem z otoczenia będzie się wiązał z zastosowaniem określonych już na etapie planów miejscowych warunków dotyczących kształtowania ładu przestrzennego.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: UMIARKOWANIE NEGATYWNE I POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE, KRÓTKOTERMINOWE, TEORETYCZNIE ODWRACALNE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>ZABYTKI – oddziaływanie neutralne – akceptacja form ochrony.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: BRAK.</p> <p>DOBRA MATERIALNE – pozytywne poprzez dopuszczenie nowej zabudowy (OUZ) i zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych mieszkańców.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>OBSZARY CHRONIONE – oddziaływanie neutralne lub pozytywne – akceptacja form ochrony przyrody.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: NEUTRALNE LUB POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE, NIEODWRACALNE, STAŁE, LOKALNE.</p>
<p>1 - 52 SU - strefa usługowa</p> <p>- 0,1 - 2</p> <p>- 5 - 65</p> <p>- 7 - 20</p> <p>- 30 - 60</p>	<p>LUDZIE – niewielkie negatywne oddziaływanie poprzez możliwość zmniejszenia przestrzeni otwartej towarzyszącej istniejącej zabudowie, oddziaływania emisyjne, głównie hałasowe eksploatacyjne, oddziaływania negatywne i uciążliwości w strefach od OZE, zaś pozytywne przez zaspokojenie potrzeb mieszkańców, dostęp do usług i terenów sportowo-rekreacyjnych. Uciążliwości zależne od rodzaju montowanych urządzeń i odległości przebywania (np. odory od biogazowni czy płyt obornikowych, hałas od turbin wiatrowych itd.). Korzystne oddziaływanie przez spełnienie oczekiwań inwestorów, pośrednie przez produkcje czystej energii (z wody, słońca czy wiatru).</p>

<p>- 47,95</p>	<p>ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, UMIARKOWANIE POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE, STAŁE, POŚREDNIE, NEGATYWNE, CHWILOWE, NIEODWRACALNE, LOKALNE. ZWIERZĘTA I ROŚLINY – neutralne lub minimalnie negatywne oddziaływanie poprzez potencjalny ubytek istniejącej powierzchni biologicznie czynnej, z częściową kompensacją w postaci nasadzeń zieleni urządzonej. ODDZIAŁYWANIE: UMIARKOWANIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, CHWILOWE, STAŁE, NIEODWRACALNE, LOKALNE. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA – prawdopodobne zmniejszenie bioróżnorodności wskutek przekształcenia części podłoża. ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, STAŁE, CZĘŚCIOWO ODWRACALNE, LOKALNE. SYSTEM PRZYRODNICZY – brak. ODDZIAŁYWANIE: BRAK. WODA – zwiększenie zużycia wody, negatywne przez spływy powierzchniowe z utwardzonych powierzchni. ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, KRÓTKOTERMINOWE, SKUMULOWANE, NIEODWRACALNE, STAŁE, LOKALNE. POWIETRZE – negatywne, skumulowane oddziaływanie – zwiększone emisje w związku z nowymi użytkownikami inaczej wykorzystywanego terenu czy ogrzewanymi obiektami, oddziaływanie akustyczne związane z użytkowaniem nowych terenów.</p>
<p>1 – 9 SP - strefa gospodarcza</p> <p>- 0,7 – 0,8</p> <p>- 30 - 40</p> <p>- 8 - 12</p> <p>- 20</p> <p>- 8,25</p>	<p>ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, SKUMULOWANE, OKRESOWE, NIEODWRACALNE, LOKALNE. POWIERZCHNIA ZIEMI, GLEBY – możliwe negatywne, skumulowane oddziaływanie poprzez przekształcenie, zabudowę i utwardzenie części terenu. ODDZIAŁYWANIE: NEUTRALNE LUB MINIMALNE, NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, KRÓTKOTERMINOWE, STAŁE, CZĘŚCIOWO NIEODWRACALNE, LOKALNE. KLIMAT – niezauważalny wpływ na przewietrzanie, chwilowy na klimat akustyczny (głównie w trakcie realizacji i być może użytkowania terenu). Możliwy wzrost temperatury i nagrzewanie w obrębie ewentualnych instalacji OZE, w zależności od rodzaju urządzeń możliwy wpływ na klimat akustyczny – źródłem hałasu w trakcie eksploatacji mogą być (ale nie muszą) urządzenia wyposażające dane obiekty.</p>
<p>1 – 108 SR - strefa produkcji rolniczej</p> <p>- 0,8</p> <p>- 35 - 40</p> <p>- 15</p> <p>- 30</p> <p>- 195,02</p>	<p>ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, SKUMULOWANE, NIEODWRACALNE, CHWILOWE, LOKALNE. ZASOBY NATURALNE – oddziaływanie neutralne. ODDZIAŁYWANIE: BRAK. KRAJOBRAZ – neutralne lub niewielkie negatywne w momencie pojawienia się nowych obiektów usługowych, produkcyjnych i obsługi rolnictwa. ODDZIAŁYWANIE: NEUTRALNE LUB MINIMALNE NEGATYWNE I POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE, KRÓTKOTERMINOWE, TEORETYCZNIE ODWRACALNE, STAŁE, LOKALNE. ZABYTKI – oddziaływanie neutralne. ODDZIAŁYWANIE: BRAK. DOBRA MATERIALNE – pozytywne poprzez dostępność nowych branż gospodarczych, usługowych i rolniczych; ODDZIAŁYWANIE: POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE, STAŁE, LOKALNE. OBSZARY CHRONIONE – neutralne.</p>

	<p>ODDZIAŁYWANIE: BRAK.</p>
<p>1 – 4 SI - strefa infrastrukturalna</p> <p>- -</p> <p>- 20</p> <p>- -</p> <p>- -</p> <p>- 0,43</p>	<p>LUZIE – minimalnie negatywne oddziaływanie przez zajęcie otwartego terenu pól i łąk, potencjalne (nie do końca przewidywalne i zbadane). ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, UMIARKOWANIE POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE I POŚREDNIE, STAŁE, CZĘŚCIOWO ODWRACALNE, KRÓTKO I DŁUGOTERMINOWE, LOKALNE.</p> <p>ZWIERZĘTA I ROŚLINY – negatywne oddziaływanie poprzez likwidację lub ograniczenie istniejących siedlisk roślin i zwierząt i zlikwidowanie lub ograniczenie dostępu do potencjalnych miejsc bytowania (żerowania, gniazdowania, migracji) zwierzęcy.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE LUB UMIARKOWANIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, DŁUGOTERMINOWE, CZĘŚCIOWO ODWRACALNE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA – oddziaływanie negatywne – możliwe zmniejszenie bioróżnorodności w stopniu uzależnionym od skali rozmieszczenia i rodzaju urządzeń . ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE LUB UMIARKOWANE, NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, STAŁE, PRAKTYCZNIE NIEODWRACALNE, LOKALNE.</p> <p>SYSTEM PRZYRODNICZY – oddziaływanie neutralne. ODDZIAŁYWANIE: BRAK.</p> <p>WODA – brak oddziaływania lub minimalnie negatywne przez zmodyfikowane spływy powierzchniowe lub nagrzewanie i przesuszanie przekształconych powierzchni. ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, KRÓTKOTERMINOWE, STAŁE, CZĘŚCIOWO ODWRACALNE, LOKALNE.</p> <p>POWIETRZE – oddziaływanie neutralne lub negatywne uzależnione od ilości i rodzaju wprowadzanej infrastruktury, pozytywne przez realizację dopuszczonych form przyrodniczych (zieleni). ODDZIAŁYWANIE: RÓŻNORAKIE, BEZPOŚREDNIE, STAŁE, ODWRACALNE, LOKALNE.</p> <p>POWIERZCHNIA ZIEMI, GLEBY – niewielkie negatywne oddziaływanie poprzez zajęcie i przekształcenie (w tym możliwe utwardzenie) części terenu lub neutralne w momencie pozostawienia części terenów w dotychczasowym użytkowaniu. ODDZIAŁYWANIE: NEUTRALNE LUB MINIMALNE LUB UMIARKOWANE, NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, CHWILOWE I DŁUGOTERMINOWE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>KLIMAT – praktyczny brak oddziaływania na przewietrzanie, chłodzące stosowane w inwerterach i stacjach transformatorowych oraz praca urządzeń elektrycznych stacji kontenerowej. Nastąpi też emisja promieniowania elektromagnetycznego niejonizującego związanego z przepływem prądu elektrycznego przez przewodniki (stacje transformatorowe i linie średniego napięcia). ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, CHWILOWE, KRÓTKOTERMINOWY, STAŁY, NIEODWRACALNY, LOKALNE.</p> <p>ZASOBY NATURALNE – oddziaływanie neutralne. ODDZIAŁYWANIE: BRAK.</p> <p>KRAJOBRAZ – negatywne oddziaływanie przez potencjalne zamontowanie urządzeń wysokich lub na dużej powierzchni terenów otwartych, istotnych wielkościami, stanowiących dominantę krajobrazową. ODDZIAŁYWANIE: UMIARKOWANE, NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, ODWRACALNE, STAŁE, LOKALNE.</p>

	<p>ZABYTKI – oddziaływanie neutralne. ODDZIAŁYWANIE: BRAK.</p> <p>DOBRA MATERIALNE – pozytywne poprzez możliwość korzystania z nowej, niezbędnej infrastruktury. ODDZIAŁYWANIE: UMIARKOWANE, POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE, NIEODWRACALNE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>OBSZARY CHRONIONE – oddziaływanie neutralne. ODDZIAŁYWANIE: BRAK.</p>
<p>1 - 7 SN – strefa zieleni i rekreacji</p> <p>- 0 - 0,7</p> <p>- 0 - 30</p> <p>- 7 - 10</p> <p>- 50 - 60</p> <p>- 16,78</p>	<p>ŁUDZIE – neutralne lub pozytywne przez zapewnienie różnych form zieleni, wód oraz ochronę najcenniejszych przyrodniczo przestrzeni. ODDZIAŁYWANIE: NEUTRALNE LUB MINIMALNIE CZY UMIARKOWANIE POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE, STAŁE, POŚREDNIE, NEGATYWNE, CHWILOWE, LOKALNE.</p> <p>ZWIERZĘTA I ROŚLINY – pozytywne oddziaływanie przez wzbogacenie składu gatunkowego nasadzeniami, w tym poprzez dopuszczenie różnych form zieleni, utrzymanie form ochrony przyrody zabezpieczających cenne siedliska i ostoi. ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE LUB UMIARKOWANIE POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE, ODWRACALNE, DŁUGOTERMINOWE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA – oddziaływanie pozytywne – najprawdopodobniej zwiększenie bioróżnorodności w wyniku ewentualnych zalesień i dopuszczenia różnych form zieleni oraz wód. ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE LUB UMIARKOWANIE POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE, ODWRACALNE, DŁUGOTERMINOWE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>SYSTEM PRZYRODNICZY – oddziaływanie pozytywne poprzez umożliwienie funkcjonowania systemu powiązań ekologicznych i wzbogacenie PSG. ODDZIAŁYWANIE: BRAK LUB POŚREDNIO POZYTYWNE, DŁUGOTERMINOWE, STAŁE, NIEODWRACALNE, LOKALNE.</p> <p>WODA – pozytywne przez dopuszczenie terenu wód, magazynowanie wody, uwzględnienie ochrony GZWP, zasięgu wody 1%. ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE, KRÓTKOTERMINOWE, ODWRACALNE, LOKALNE.</p> <p>POWIETRZE – minimalnie pozytywne (praktycznie niezauważalne) oddziaływanie na stan powietrza. ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE, OKRESOWE, ODWRACALNE, LOKALNE.</p> <p>POWIERZCHNIA ZIEMI, GLEBY – niewielkie pozytywne oddziaływanie poprzez trwałe zajęcie terenu powierzchniami zielonymi. ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNE POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE, DŁUGOTERMINOWE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>KLIMAT – praktycznie niezauważalny nowy wpływ na klimat (pozytywny na kształtowanie mikroklimatu, przewietrzanie); ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNY, BEZPOŚREDNI, CHWILOWE, ODWRACALNY, LOKALNE.</p> <p>ZASOBY NATURALNE – oddziaływanie neutralne. ODDZIAŁYWANIE: BRAK.</p> <p>KRAJOBRAZ – pozytywne oddziaływanie przez podniesienie mozaikowości krajobrazu, urozmaicenie go elementami zielonymi, akceptacje form ochrony, wyznaczenie PSMiG propozycje dolesienia.</p>

	<p>ODDZIAŁYWANIE: UMIARKOWANE, POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE, ODWRACALNE, STAŁE, LOKALNE. ZABYTKI – oddziaływanie neutralne. ODDZIAŁYWANIE: BRAK. DOBRA MATERIALNE – pozytywne poprzez elementy przyrody służące różnym formom rekreacji, czy sportu, pośrednio przez ochronę mienia przed powodzią. ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNE LUB UMIARKOWANE, POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE I POŚREDNIE, ODWRACALNE, STAŁE, LOKALNE. OBSZARY CHRONIONE – pozytywne oddziaływanie poprzez wzbogacenie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i akceptacje istniejących obszarów chronionych prawnie. ODDZIAŁYWANIE: UMIARKOWANE, POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE I POŚREDNIE, ODWRACALNE, STAŁE, LOKALNE.</p>
<p>1 - 4 SC - strefa cmentarzy - - - 30 - - - - - 3,05</p>	<p>LUDZIE – pośrednio pozytywne oddziaływanie przez zabezpieczenie potrzeb pochówkowych mieszkańców. ODDZIAŁYWANIE: UMIARKOWANIE LUB ZNACZĄCO POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE, NIEODWRACALNE, STAŁE, POŚREDNIE, DŁUGOTERMINOWE, LOKALNE. ZWIERZĘTA I ROŚLINY – minimalnie negatywne oddziaływanie poprzez ewentualną likwidację istniejących siedlisk i zastąpienie zielenią cmentarną. ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE LUB NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, CHWILOWE, NIEODWRACALNE, STAŁE, LOKALNE. RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA – oddziaływanie negatywne lub pozytywne – możliwe zarówno zmniejszenie, jak i zwiększenie bioróżnorodności, uzależnione od rodzaju nasadzanych gatunków. ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE LUB POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE, STAŁE, CZĘŚCIOWO ODWRACALNE, LOKALNE. SYSTEM PRZYRODNICZY – oddziaływanie neutralne. ODDZIAŁYWANIE: BRAK. WODA – brak oddziaływania lub minimalnie negatywne przez przesięki do wód podziemnych. ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, DŁUGOTERMINOWE, STAŁE, LOKALNE. POWIETRZE – praktyczny brak oddziaływania. ODDZIAŁYWANIE: BRAK. POWIERZCHNIA ZIEMI, GLEBY – niewielkie negatywne oddziaływanie w momencie powiększenia terenu poprzez zajęcie terenu kwaterami grzebalnymi i utwardzenie części terenu alejkami, miejscami parkingowymi. ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNE LUB UMIARKOWANE, NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, NIEODWRACALNE, STAŁE, LOKALNE. KLIMAT – praktyczny brak oddziaływania. ODDZIAŁYWANIE: BRAK. ZASOBY NATURALNE – oddziaływanie neutralne. ODDZIAŁYWANIE: BRAK. KRAJOBRAZ – minimalnie negatywne oddziaływanie w momencie powiększenia istniejącego cmentarza i zajęcie terenu o otwartym charakterze cmentarzem łagodzone ewentualnymi nasadzeniami pojedynczej zieleni. ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, CZĘŚCIOWO ODWRACALNE, KRÓTKOTERMINOWE, STAŁE, LOKALNE. ZABYTKI – oddziaływanie neutralne. ODDZIAŁYWANIE: BRAK.</p>

	<p>ODDZIAŁYWANIE: BRAK.</p> <p>DOBRA MATERIALNE – pozytywne poprzez elementy przyrody służące rekreacji, pośrednio przez ochronę mienia przed powodzią, umożliwienie działalności rolniczej.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNE LUB UMIARKOWANE, POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE I POŚREDNIE, ODWRACALNE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>OBSZARY CHRONIONE – pozytywne oddziaływanie poprzez wzbogacenie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i akceptacje istniejących obszarów chronionych prawnie.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: UMIARKOWANE, POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE I POŚREDNIE, ODWRACALNE, STAŁE, LOKALNE.</p>
<p>1 – 12 SK - strefa komunikacyjna</p> <p>--</p> <p>--</p> <p>--</p> <p>--</p> <p>- 33,29</p>	<p>LUDZIE – brak bezpośredniego, znaczącego oddziaływania poza minimalnymi oddziaływaniami akustycznymi, pozytywne poprzez skomunikowanie terenu lub poprawę parametrów drogi.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE I POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE, KRÓTKOTERMINOWE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>ZWIERZĘTA I ROŚLINY – minimalne negatywne oddziaływanie przez wypłaszanie zwierzyny, ubytek powierzchni biologicznie czynnej.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, CHWILOWE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA – brak istotnego oddziaływania – niewielki ubytek istniejących powierzchni uprawnych lub odłogowanych.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>SYSTEM PRZYRODNICZY – brak oddziaływania.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: BRAK.</p> <p>WODA – niewielkie sploty powierzchniowe z nawierzchni nowych dróg.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>POWIETRZE – niewielkie emisje podczas użytkowania nowych dróg.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>POWIERZCHNIA ZIEMI – zajęcie i utwardzenie powierzchni pod nowe drogi lub zajęcie terenu pod poszerzenie dróg i pasów drogowych, placów i parkingów;</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE LUB UMIARKOWANE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>KLIMAT – zwiększenie emisji hałasu chwilowego (realizacja) i stałego (użytkowanie nowych dróg).</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, CHWILOWE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>ZASOBY NATURALNE – brak oddziaływania.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: BRAK.</p> <p>KRAJOBRAZ – niewielka fragmentacja krajobrazu (w mikroskali).</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>ZABYTKI – brak oddziaływania.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: BRAK.</p> <p>DOBRA MATERIALNE – umiarkowanie pozytywne – skomunikowanie terenu.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: UMIARKOWANIE POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>OBSZARY CHRONIONE – brak oddziaływania.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: BRAK.</p>
<p>1 SG - strefa górnictwa</p>	<p>LUDZIE – największe negatywne oddziaływanie w bliskim sąsiedztwie, oddziaływania emisyjne, głównie hałasowe eksploatacyjne,</p>

<p>--</p> <p>--</p> <p>--</p> <p>--</p> <p>- 37,06</p>	<p>ODDZIAŁYWANIE: UMIARKOWANIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, STAŁE, POŚREDNIE, NEGATYWNE, CHWILOWE, NIEODWRACALNE, LOKALNE.</p> <p>ZWIERZĘTA I ROŚLINY – minimalnie negatywne oddziaływanie poprzez potencjalny ubytek istniejącej powierzchni biologicznie czynnej, utratę siedlisk, płoszenie.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: UMIARKOWANIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, CHWILOWE, STAŁE, NIEODWRACALNE, LOKALNE.</p> <p>RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA – prawdopodobne zmniejszenie bioróżnorodności wskutek przekształcenia części podłoża.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, STAŁE, CZĘŚCIOWO ODWRACALNE, LOKALNE.</p> <p>SYSTEM PRZYRODNICZY – możliwe przekształcenie siedlisk, głównie płoszenie.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: UMIARKOWANIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, CHWILOWE, STAŁE, NIEODWRACALNE, LOKALNE.</p> <p>WODA – negatywne przez spływy powierzchniowe z naruszonych powierzchni.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, KRÓTKOTERMINOWE, SKUMULOWANE, NIEODWRACALNE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>POWIETRZE – możliwe pylenie i oddziaływanie akustyczne związane z użytkowaniem nowych terenów.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: MINIMALNIE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, SKUMULOWANE, OKRESOWE, NIEODWRACALNE, LOKALNE.</p> <p>POWIERZCHNIA ZIEMI, GLEBY – negatywne, skumulowane oddziaływanie poprzez przekształcenie podłoża na dużych głębokościach.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: ISTOTNE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, DŁUGOTERMINOWE, STAŁE, CZĘŚCIOWO NIEODWRACALNE, LOKALNE.</p> <p>KLIMAT – czasowy wpływ na klimat akustyczny (w eksploatacji).</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: CZASOWE NEGATYWNE, BEZPOŚREDNIE, SKUMULOWANE, CHWILOWE, LOKALNE.</p> <p>ZASOBY NATURALNE – częściowo nieodwracalne, wykorzystanie zasobów surowcowych.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: ISTOTNE, NIEODWRACALNE, LOKALNE.</p> <p>KRAJOBRAZ – czasowe negatywne zmiany wizualne (do czasu rekultywacji).</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: NEUTRALNE LUB MINIMALNIE NEGATYWNE I POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE, KRÓTKOTERMINOWE, TEORETYCZNIE ODWRACALNE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>ZABYTKI – oddziaływanie neutralne.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: BRAK.</p> <p>DOBRA MATERIALNE – pozytywne poprzez dodatkowa gałąź gospodarki lokalnej;</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: POZYTYWNE, BEZPOŚREDNIE, STAŁE, LOKALNE.</p> <p>OBSZARY CHRONIONE – neutralne.</p> <p>ODDZIAŁYWANIE: BRAK.</p>
--	--

14.2. PODSUMOWANIE OCEN CZĄSTKOWYCH DLA POSZCZEGÓLNYCH ELEMENTÓW ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO ORAZ OBSZARÓW CHRONIONYCH

Oddziaływanie wytycznych projektu planu ogólnego na poszczególne komponenty środowiska w stosunku do obecnego stanu zagospodarowania przedstawiono poniżej.

14.2.1. ODDZIAŁYWANIE NA ZDROWIE I ŻYCIE LUDZI

Ochronę zdrowia i życia ludzi Plan zapewnia przez: wprowadzenie głównie strefy usługowej dla obiektów infrastruktury społecznej zlokalizowanych na terenie gminy lub stref, w których określone profile umożliwiają realizację pełnionych przez te obiekty funkcji, wprowadzenie strefy infrastrukturalnej dla rozmieszczonych na terenie gminy obiektów infrastruktury technicznej oraz wprowadzenie stref planistycznych umożliwiających zagospodarowanie terenów z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych. Ponadto Uzasadnienie do planu ogólnego informuje, że na obszarze gminy Grodzisko Dolne:

- nie występują zakłady o zwiększonym i dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, w związku z tym brak jest podstaw do uwzględnienia uwarunkowań wynikających z lokalizacji ww. zakładów w planie ogólnym;
- nie znajdują się obszary uzdrowisk ani obszary ochrony uzdrowiskowej, w związku z tym brak jest podstaw do uwzględnienia uwarunkowań wynikających z występowania ww. obszarów w planie ogólnym.
- obowiązują ograniczenia w użytkowaniu terenów wynikają z lokalizacji cmentarzy, dla których obowiązują strefy ochrony sanitarnej od granicy cmentarza.
- zastosowano ograniczenie zasięgu obszaru uzupełnienia zabudowy w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią.

W terenach już zrealizowanego zainwestowania oddziaływanie Planu na ludzi określić można jako neutralne. Ponieważ gmina posiada 15 planów miejscowych obowiązujących (pokrywający jedynie ok. 1% powierzchni gminy), plan ogólny akceptuje jego funkcje i rozmieszczenie, które było już oceniane i akceptowane na etapie jego uchwalania. Nowe obszary uzupełnienia zabudowy (444,74 ha) wyznaczone zostały zgodnie z odgórnymi wytycznymi (i przy pomocy ministerialnych narzędzi) na zasadzie dogęszczenia, sąsiedztwa i kontynuacji istniejącego już zagospodarowania (z pominięciem kolizji przestrzennych), co pozwoli uniknąć wystąpienia konfliktów przestrzennych i społecznych, które mogłyby zaistnieć w wyniku nieracjonalnego gospodarowania przestrzenią gminy. Na etapie projektowym nie doszło zatem do kolizji przestrzennych polegających na niefortunnym proponowaniu w sąsiedztwie funkcji np.: funkcji gospodarczych, cmentarzy, produkcji rolniczej z zabudową mieszkaniową, pobytem dzieci i młodzieży oraz osób starszych czy strefy wielofunkcyjnej z zabudową zagrodową. Plan ogólny w przeważającej mierze zaakceptował realizowaną już w gminie spójną politykę przestrzenną. Stan ten nie powinien mieć zatem znacząco negatywnego wpływu na zdrowie i życie ludzi. Ze względu na brak konieczności uzyskiwania zgody na zmianę przeznaczenia gruntów rolnych klasy I-III w granicach obszaru uzupełnienia zabudowy na etapie opracowania planów miejscowych w przyszłości oraz w przypadku stwierdzenia nieważności obowiązujących planów miejscowych wyznaczono OUZ. Obszary uzupełnienia zabudowy (1-138OUZ), pozbawione istniejącej zabudowy – w tym również położone w granicach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, lecz znajdujące się poza terenami dotychczas umożliwiającymi lokalizację zabudowy mieszkaniowej – wyznaczone w planie ogólnym Gminy Grodzisko Dolne, obejmują łączną powierzchnię 4447400,112 m².

Obszary te obejmują niezainwestowane działki wzdłuż istniejących dróg i stanowią jedynie dogęszczenie obecnych ciągów zabudowy poszczególnych miejscowości. Nie identyfikuje się też

kumulacji oddziaływań, wynikających z nadmiernego udziału procentowego danej funkcji, np. terenów przeznaczonych pod przemysł czy hodowlę zwierząt.

Ewentualne uciążliwości akustyczne związane będą zarówno z fazą realizacji ustaleń planu ogólnego i powstających w zgodności z nim planów miejscowych (hałas emitowany będzie podczas pracy maszyn i urządzeń wykorzystywanych do budowy i ewentualnej rozbudowy nowych obiektów i niezbędnej infrastruktury w obszarach jeszcze niezagospodarowanych gminy), jak i późniejszej eksploatacji terenów (np. strefy usług - SU i gospodarczej - SP, komunikacyjnej - SK, produkcji - SP oraz wszystkich stref z zabudową - SJ, SZ). Nie prognozuje się tu jednak istotnych i zauważalnych nowych źródeł hałasu, infradźwięków, promieniowania, czy emisji światła. Hałas długotrwały emitowany może być z terenów w obrębie stref usługowo-gospodarczych i dopuszczonych w ich obrębie profili dodatkowych oraz strefy terenów wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii, choć te są separowane przestrzennie od terenów stałego przebywania ludzi i zawierać będą w mpzp odpowiednie strefy ochronne związane z ograniczeniami w zabudowie oraz zagospodarowaniu i użytkowaniu terenu. Potencjalne farmy fotowoltaiczne w 11-12SR, 16SR, 20SR, 26SR, 27SR, 33-34SR, 37-39SR, 40SR, 43SR, 47-48SR, 52-54SR, 58SR, 60SR, 62-71SR, 73-35SR, 77SR, 79-83SR, 85-93SR, 95-99SR i 27SU oraz 1-5SO, 14-20SO, 23-24SO, 27-28SO), ale powinny zostać zachowane normy w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zarówno na etapie realizacji, eksploatacji oraz ewentualnej likwidacji.

Farmy wiatrowe w północnej części gminy w strefach 27SR, 33SR, 40SR mogą być źródłem hałasu, (a nawet wymienione powyżej strefy z elektrowniami słonecznymi w profilu dodatkowym), ale powinny zostać zachowane normy w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku zarówno na etapie realizacji, eksploatacji oraz ewentualnej likwidacji. Zachowanie ustalonych przepisami odrębnymi odległości elektrowni wiatrowych od budynków mieszkalnych i innych budynków chronionych akustycznie uwzględnione już zostało na etapie planu miejscowego wprowadzającego tereny elektrowni wiatrowej. Również natężenie pola elektrycznego np. z urządzeń fotowoltaicznych nie powinno przekroczyć wartości 1 kV/m, zaś natężenie pola magnetycznego 60 A/m na terenie poza farmą i nie wystąpi ponadnormatywne oddziaływanie pola elektromagnetycznego na ludzi potencjalnie przebywających w ich obrębie. Do głównych zalet urządzeń solarnych można zaliczyć całkowitą bez emisyjność spalin, brak zupełnie lub nie występowanie istotnych oddziaływań akustycznych czy brak emisji zapachu, a ze względu na formę i lokalizację planowanej inwestycji, nie przewiduje się oddziaływań na tereny mieszkaniowe. Uciążliwości zapachowe mogą dotyczyć ewentualnych biogazowni (w 27SU, 14SO, 106SR, 111SR), czy zabudowy związanej z masową hodowlą zwierząt (w szczególności drobiu). Na tym dość ogólnym etapie planowania przestrzennego trudno jest jednak określić faktyczną ich powierzchnie (a nawet rodzaj), jaka zostanie zrealizowana, a co za tym idzie dokładne oddziaływanie w tym zakresie. Również higiena radiacyjna nie ulegnie radykalnemu pogorszeniu – Plan ogólny nie planuje nowych linii WN czy SN. Rozwój w tym zakresie ma odbywać się zgodnie z przepisami odrębnymi (wprowadzenie stref ochronnych).

W miejscowych planach sporządzanych na podstawie tego planu ogólnego nie powinny być dopuszczone tereny inwestycyjne będące przedsięwzięciami zawsze znacząco oddziałującymi na środowisko i powinny zakazane być funkcje w obrębie których możliwa byłaby realizacja zakładów o zwiększonym, czy też dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii. Plan ogólny nie zakłada lokalizacji zakładów stwarzających zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, a w szczególności zakładów stwarzających zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. W granicach gminy nie występują obszary zagrożone osuwaniem się mas ziemnych. Z uzasadnienia dowiadujemy się że na terenie gminy nie ma opracowanych map ryzyka powodziowego od rzeki Tyśmienica tym samym nie ma określonych obszarów szczególnego zagrożenia powodzią. W celu ochrony przed powodzią wykluczono z zabudowy tereny położone w dolinach rzek i cieków

wodnych znajdujących się w zasięgu cyklicznych zalewów. Rzeki w gminie Grodzisko Dolne wraz z dolinami rzecznyymi oraz Kanał Wieprz-Krzna zostały włączone do wyznaczonej w planie ogólnym strefy otwartej. Ponadto Plan ogólny rozpatrywany w szerszym zakresie generalnie dba o zachowanie odpowiedniego standardu życia mieszkańców oraz dostosowanie wymogów gospodarki przestrzennej do standardów ekologicznych i prawnych. Projektowane zagospodarowanie terenu nie wprowadzi dodatkowych bezpośrednich zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi - pośrednio mogą to być nieprzewidziane awarie i niebezpieczne sytuacje do których dojść może podczas wypadków, co nie wynika bezpośrednio z ocenianego tu dokumentu.

14.2.2. ODDZIAŁYWANIE NA FLORE I FAUNĘ

Negatywny wpływ Planu wiązać się będzie z zajęciem dotychczas niezagospodarowanych (wyznaczonych w obowiązujących planach miejscowych lub obszarach uzupełnienia zabudowy) terenów, o otwartym charakterze na tereny zabudowane obiektami kubaturowymi. Najistotniejsze obszary uzupełnienia zabudowy (138 obszarów uzupełnienia zabudowy – OUZ o łącznej powierzchni 4447400,112 m²). Nowe tereny zabudowy mieszkaniowej (SW, SJ, SZ) z częściowo utwardzoną powierzchnią i ogrodzeniem zlikwidują lub zredukują występujące tam teraz gatunki oraz siedliska w obrębie przekształcanych powierzchni biologicznie czynnych oraz zmieniają warunki bytowania czy migracji poszczególnych osobników. Roślinność działek inwestycyjnych ulegnie zniszczeniu, zubożeniu lub wymianie na nowe gatunki roślinności urządzonej. Ubytki zieleni częściowo rekompensowane będą nie tylko nasadzeniami zieleni urządzonej (przedomowej, ogrodowej, często bardzo różnorodnej), ale w skali gminy przede wszystkim ewentualnymi zalesieniami. Szczególnie niekorzystne na etapie może okazać się wycięcie ewentualnej zieleni wysokiej, która stanowi ostoje ptactwa czy zakrzewień. Oddziaływanie to będzie jednak przede wszystkim lokalne. Roboty budowlane będą powodowały płoszenie drobnych gatunków zwierząt, zwłaszcza ssaków i ptaków, niszczenie gniazd i nor, co jednak nie powinno być znaczące gdyż proponowane w Planie strefy zupełnie nowej zabudowy (OUZ) to obecnie w większości tereny otwarte użytkowane rolniczo lub w obrębie istniejących ciągów zainwestowania. Tereny OZE mogą powodować płoszenie zwierzyny, opuszczanie przez ptaki ważnych siedlisk czy utratę miejsc żerowania i bazy pokarmowej niektórych gatunków oraz kolizję z urządzeniami wytwarzającymi energię. Strefy otwarte w granicach gminy stanowią miejsca żerowiskowe cennych gatunków ptaków. Elektrownie wiatrowe (w trzech strefach SR) i zaproponowane elektrownie słoneczne, mogą uniemożliwić wykorzystania ich jako żerowisk tej awifauny. Duża konkurencja pokarmowa może spowodować, że ptaki będą zmuszone do pokonywania coraz większych (nawet do 10 km), odległości w celu poszukiwania pokarmu, co może mieć negatywny wpływ na sukces lęgowy. Degradowanie siedlisk i płoszenie zwierząt (głównie ptaków) nastąpi również wskutek budowy obiektów i ewentualnej późniejszej obsługi pozostałych stref inwestycyjnych (w tym remontów, konserwacji urządzeń, a także utrzymania dróg itp.). W czasie realizacji poszczególnych terenów dojdzie do zubożenia bazy siedliskowej bezkręgowców bytujących na terenie poszczególnych działek inwestycyjnych - gatunki te przeniosą się czasowo na inne siedlisko o podobnym charakterze. W związku z realizacją proponowanych w Planie inwestycyjnych stref funkcjonalnych i ogradzania nowych terenów inwestycyjnych szlaki migracji płazów i małych ssaków będą musiały ulec modyfikacji. Wpływ na herpetofaunę może być związany również z tym, iż wszelkiego rodzaju wykopy mogą stać się pułapką dla płazów oraz gadów i powodować ich śmiertelność. Realizacja Planu najmniej negatywnie wpłynie na gatunki wodne.

Pozytywny wpływ na florę i faunę będą miały wytyczone strefy otwarte (z terenami zieleni urządzonej, wód, ogrodów działkowych, sportu, zieleni naturalnej), a także utrzymanie wszystkich form ochrony przyrody (w tym szczególnie ostoi 2000).

14.2.3. ODDZIAŁYWANIE NA BIORÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNĄ

Całkowita powierzchnia obszarów uzupełnienia zabudowy (OUZ) wyznaczonych w Planie ogólnym gminy Grodzisko Dolne (w tym również położone w granicach miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, lecz znajdujące się poza terenami dotychczas umożliwiającymi lokalizację zabudowy mieszkaniowej – obejmują łączną powierzchnię 4447400,112 m². W obrębie terenów już zabudowanych oddziaływanie można uznać w przewadze za neutralne. Jednak w wyniku dogęszczenia ciągów zabudowy i wyznaczenia nowych terenów - obszarów uzupełnienia zabudowy oraz dopuszczenia terenów dodatkowych w poszczególnych strefach funkcjonalnych Planu wpłynie lokalnie negatywnie na bioróżnorodność – poprzez zmniejszenie udziału powierzchni biologicznie czynnej, zmniejszeniu ulegnie liczba występujących tam teraz gatunków. W większości straty te nie będą znaczące, gdyż pod nowe zainwestowanie przeznaczają się powierzchnie upraw polowych (monokultur) i działek ugorowanych lub odłogowanych. Minimalne straty w bioróżnorodności (szczególnie działek ugorowanych i odłogowanych) rekompensowane będą nie tylko potencjalnymi zalesieniami, ale przede wszystkim nasadzeniami często bogatej gatunkowo i różnorodnej zieleni urządzonej, ogrodowej (niestety często nierodzimiej), co na tym etapie ciężko określić w jakim stopniu. Najmniejsze straty w bioróżnorodności zauważalne będą w przypadku przekształcenia terenów rolniczych (często monokultury) lub ugorowanych pod tereny odnawialnych źródeł energii (tereny elektrowni słonecznych w 11-12SR, 16SR, 20SR, 26SR, 27SR, 33-34SR, 37-39SR, 40SR, 43SR, 47-48SR, 52-54SR, 58SR, 60SR, 62-71SR, 73-35SR, 77SR, 79-83SR, 85-93SR, 95-99SR i 27SU oraz 1-5SO, 14-20SO, 23-24SO, 27-28SO czy biogazownie w 27SU, 14SO, 106SR, 111SR lub elektrownie wiatrowe w 27SR, 33SR, 40SR), gdyż w dużej mierze zastana roślinność pozostanie nienaruszona. Bardziej istotne zmiany dotyczą terenów usługowych (SU), obsługi komunikacji (SK) i działalności gospodarczej (SP), gdzie spodziewać się należy dużych powierzchni utwardzonych i na stałe przekształconych (place, parkingowe miejsca postojowe, podjazdy). Pośrednio na bioróżnorodność wpłynie też fakt, że w związku z realizacją planowanych funkcjonalnych stref planistycznych i OUZ niektóre gatunki nie będą mogły korzystać z dotychczasowych miejsc bytowania, żerowania czy rozrodu i będą musiały egzystować w innych miejscach. Pozytywnie na bioróżnorodność wpłyną wszystkie tereny ekologiczne dopuszczone w strefach i formy ochrony przyrody (OCK).

14.2.4. ODDZIAŁYWANIE NA SYSTEM PRZYRODNICZY

Ochronę drożności i prawidłowego funkcjonowania systemu przyrodniczego Plan zapewnia przez: wprowadzenie głównie stref otwartych dla obszaru Przyrodniczego Systemu Gminy, wprowadzenie stref otwartych jako luki w zabudowie w dolinie rzecznej, wprowadzenie stref z zabudową mieszkaniową i produkcyjną na wysoczyznach, a strefy otwartej dla dolin rzecznych oraz ograniczenie stref wielofunkcyjnych z zabudową zagrodową do terenów już zabudowanych w granicach dna suchych dolin (co umożliwi zachowanie drożności korytarzy ekologicznych funkcjonujących na terenie gminy oraz na terenach bezpośrednio sąsiadujących z gminą Grodzisko Dolne).

Plan ogólny wziął pod uwagę wyznaczony w Ekofizjografii podstawowej gminy Grodzisko Dolne Przyrodniczy System Gminy oraz kierunki powiązań w ramach PSG pozostawiając wolne od zabudowy przestrzenie. 2 strefy otwartych o łącznej powierzchni ha obejmują tereny przeznaczone pod rolnictwo (z zakazem zabudowy), lasy, zieleń naturalną oraz wody. Zostały one wyznaczone z uwzględnieniem systemu przyrodniczego gminy oraz dla zachowania ciągłości korytarzy ekologicznych.

Pozytywnym dla systemu przyrodniczego jest fakt dopuszczenia terenów i wód oraz przede wszystkim strefy otwartej (SO) z terenami lasów, wód, zieleni naturalnej i ogrodów działkowych). Pamiętać jednocześnie należy, że na tym etapie nie wiadomo w jakim zakresie przestrzennym

zostaną zrealizowane poszczególne funkcje Planu ogólnego i jakie ustalenia szczegółowe wprowadzą uchwalane na jego podstawie plany miejscowe. Oceniany tu Plan daną strefą inwestycyjną wprowadza w maksymalnie możliwym zasięgu, w obrębie którego zmieścić się powinny np. wszystkie strefy ochronne. Zrealizowana zostanie tylko część inwestycyjnych możliwości strefy, zgodnie z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, który to określi przybliżony, możliwy zasięg funkcji i szczegółowe parametry zagospodarowania.

14.2.5. ODDZIAŁYWANIE NA WODY

Ochrona wód zapewniona zostanie przez:

- ograniczenia w użytkowaniu terenów wynikające z lokalizacji cmentarzy, dla których obowiązują wyznaczone prawem strefy ochrony sanitarnej w odległości do 50 m od granicy cmentarza oraz w odległości od 50,0 m do 150 m od granicy cmentarza (w przypadku braku zwodociągowania) wynikające z przepisów odrębnych.
- wprowadzenie stref planistycznych umożliwiających zagospodarowanie terenów z uwzględnieniem ograniczeń wynikających z przepisów odrębnych.
- skoncentrowanie stref planistycznych w sposób umożliwiający uzbrojenie w infrastrukturę techniczną z zakresu wodociągów i kanalizacji w celu ochrony zasobów wodnych przed zanieczyszczeniami, wprowadzenie strefy infrastrukturalnej w granicach strefy ochrony bezpośredniej ujęć wód.
- wprowadzenie strefy otwartej na obszarach gruntów zmeliorowanych umożliwiającej zachowanie funkcjonalności urządzeń melioracji wodnych;
- wykluczenie z zabudowy terenów położonych w dolinach rzek i cieków wodnych znajdujących się w zasięgu cyklicznych zalewów.

Na terenie gminy źródłem zaopatrzenia w wodę jest ujęcie wody podziemnej zlokalizowane w Grodzisku Dolnym, w dolinie rzeki Wisłoki. Ograniczenia związane ze strefami pośrednimi regulowane są przepisami odrębnymi i nie mogą być ustaleniami planu ogólnego. Plan informuje, że na terenie Gminy Grodzisko Dolne występują grunty zmeliorowane, a powierzchnia gruntów zmeliorowanych w gminie jest dość istotna, stanowią one ważny element lokalnej infrastruktury rolnej i gospodarki wodnej. Powierzchnia gruntów zmeliorowanych w gminie jest dość istotna, stanowią one ważny element lokalnej infrastruktury rolnej i gospodarki wodnej. Zapisy planu ogólnego gminy Grodzisko Dolne nie kolidują z prawidłowym funkcjonowaniem, utrzymaniem i rozwojem sieci urządzeń melioracji wodnych. Występujące na terenie gminy obszary gruntów zmeliorowanych nie wpływają na wyznaczenie stref, ponieważ przepisy odrębne nie wykluczają zabudowy na tych obszarach, a wskazują jedynie potrzebę przebudowy tych urządzeń jeżeli wymaga tego realizacja inwestycji.

Dokładniejsza lokalizacja poszczególnych terenów funkcyjnych, gdzie będą realizowane obiekty inwentarskie, gospodarki odpadami i gospodarki ściekowej oraz budowli rolniczych i obiektów produkcji rolnej dookreślone są lub zostaną wraz z warunkami zagospodarowania i parametrami zabudowy na etapie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy.

W Planie istnieje cztery strefy cmentarzy (1-4SC), a uzasadnienie informuje, że na terenie gminy Grodzisko Dolne działa cmentarz parafialny przy parafii pw. Św. Barbary w Grodzisku Dolnym. Należy domniemać, że trzy pozostałe cmentarze należą do nieczynnych już cmentarzy za- bytkowych. W projekcie zachowano wymaganą prawem strefę sanitarną od cmentarza.

Gmina Grodzisko Dolne korzysta z następujących ujęć wody:

- ujęcie „Grodzisko Górne”, miejscowość Grodzisko Górne gmina Grodzisko Dolne - 4 otwory studzienne o max wydajności 700m³/d;
- ujęcie „Zmysłówka”, miejscowość Zmysłówka, gmina Grodzisko Dolne - 2 otwory studzienne oraz miejscowość Kopanie Żołyńskie (Grabnik), gmina Żołyń - 1 otwór studzienny, o łącznej max wydajności 170 m³/d.

Plan wydaje się nie być w sprzeczności z zasadami wyznaczonymi dla stref ochronnych ujęć wód.

Zapisy ochronne Planu sprawiają, że niebezpieczeństwo zagrożenia dla jednolitych części wód podziemnych i powierzchniowych (JCWPd i JCWP) zostanie zredukowane do minimum. W obszarze opracowania nie przewiduje się wytwarzania agresywnych ścieków przemysłowych, ani też funkcjonowania uciążliwych w tym zakresie usług. Nieprzewidziane chwilowe zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych (w sąsiedztwie) mogą być wynikiem nieprzewidzianych wypadków i awarii związanych zarówno z fazą realizacji, jak i użytkowania. Z uwagi na utwardzenie podłoża części terenów aktywności gospodarczej (SP), usługowych (SU) i mieszkaniowych (SJ, SZ), a także komunikacyjnych (SK) i dopuszczonych terenów pod OZE przewiduje się ograniczenie infiltracji wód opadowych w stosunku do stanu przed inwestycyjnego. Wpływ na wody podziemne może wiązać się z niebezpieczeństwem ich zanieczyszczenia (poprzez grunt) w trakcie prowadzonych prac budowlano-montażowych substancjami ropopochodnymi, w wyniku nieszczelności bądź awarii pojazdów mechanicznych. Realizacja planu ogólnego nie powinna wymagać przeprowadzenia prac makroniwelacyjnych, a tym samym nie spowoduje trwałych zmian poziomu wód gruntowych. W świetle zapisów planistycznych nie ma też niebezpieczeństwa zanieczyszczenia wód ściekami sanitarnymi. Realizacja planowanych w planie ogólnym gminy funkcji będzie się wiązała m.in. z wykopami, ale te jak i same fundamenty nowych obiektów nie spowodują powstania zagrożenia natywnego oddziaływania na zasoby ilościowe wód gruntowych obszaru. Wpływ na wody podziemne może wiązać się jedynie z ewentualnością ich zanieczyszczenia w wyniku awarii pojazdów czy urządzeń pracujących w obrębie przedmiotowych terenów. Prace związane z realizacją niektórych terenów mogą potencjalnie oddziaływać na jakość wód powierzchniowych znajdujących się w ich sąsiedztwie dlatego w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego zgodnym z ocenianym tu PO należy odseparować przestrzennie faktyczną powierzchnie zainwestowania od cieków np. pasem zieleni. Funkcjonowanie planowanych terenów nie powinno mieć wpływu na zmianę reżimu, a także jakość wód powierzchniowych. Nie nastąpi zagrożenie dla aktualnego stanu jakości i zasobów ilościowych JCWP.

14.2.6. ODDZIAŁYWANIE NA POWIETRZE

Najbardziej pozytywnym dla stanu powietrza jest dopuszczenie w strefie otwartej SO terenów - terenu elektrowni słonecznej oraz w trzech strefach SR (27SR, 33SR i 40SR). Wzrost rozmiarów emisji zanieczyszczeń gazowo-pyłowych wiążące się zarówno z fazą realizacji terenów (budowa obiektów mieszkaniowych, usługowych i wszelkiej aktywności gospodarczej oraz towarzyszącej im infrastruktury, montażu instalacji i urządzeń OZE, terenów komunikacyjno-drogowych i in.) i w konsekwencji ze zwiększonym natężeniem ruchu samochodowego (emisja spalin), jak i samym użytkowaniem nowo powstałych obiektów i ich ogrzewaniem w skali gminy będzie niewielkie oraz rozciągnięte w czasie. Wszystkie wyznaczone strefy planistyczne akceptują bowiem w dużej mierze obecny stan zagospodarowania. Gazy cieplarniane emitowane też będą nie tylko przez systemy ciepłownicze, ale i przez środki transportu, maszyny i urządzenia konieczne do wykonania robót. Dominujące powierzchniowo tereny strefy otwartej, czyli niejako tereny pod urządzenia produkcji energii ze źródeł odnawialnych nie emitują hałasu (poza wiatrakami w bezpośrednim ich sąsiedztwie) ani szkodliwych substancji chemicznych. Gospodarka ciepła gminy bazuje na indywidualnych źródłach ciepła opalanych paliwem stałym lub gazem z różnych źródeł. Emisje te będą miały charakter chwilowy i nieorganizowany, ale kumulacja wytworzonych gazów cieplarnianych w środowisku będzie miała charakter trwały. Docelowo gmina zakłada wykorzystywanie gazu ziemnego przewodowego dla potrzeb ciepłownictwa oraz bytowo - gospodarczych dla terenów istniejącej i projektowanej zabudowy. Zaopatrzenie w ciepło z lokalnych kotłowni, może przynieść negatywne skutki dla jakości powietrza w przypadku zastosowania instalacji opartych na węglu (tzw. niska emisja). W granicach gminy plan ogólny nie

wprowadza istotnych dróg stanowiących liniowe źródło zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego. Na etapie prac budowlanych, ze względu na ingerencję w powierzchnie ziemi podczas robót może też wzrosnąć zapylenie. Generalnie dopuszczone tu odnawialne źródła energii wpłyną znacząco pozytywnie na stan jakości powietrza na etapie eksploatacji, gdyż umożliwiają wprowadzenie do obiegu energii wytworzonej ze źródeł odnawialnych - wykorzystanie energii słonecznej, biomasy, wiatru czy geotermalnej do produkcji energii elektrycznej pozwoli na zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych związanych ze spalaniem paliw stałych wykorzystywanych do produkcji energii elektrycznej.

14.2.7. ODDZIAŁYWANIE NA POWIERZCHNIĘ ZIEMI I GLEBY

Plan ochronę powierzchni ziemi i gleb uwzględni w zapisach:

- w większości dla gruntów rolnych stanowiących użytki rolne klas I-III oraz dla gruntów leśnych wprowadzono strefę otwartą, strefę wielofunkcyjną z zabudową zagrodową;
- przeważającą strefą dopuszczającą funkcję mieszkalną w przestrzeni gminy Grodzisko Dolne, którą ustala plan ogólny jest strefa z zabudową zagrodową, aby umożliwić rozwój gospodarstw rolnych, w tym budowy i rozbudowy budynków inwentarskich;
- strefę zabudowy ograniczono do istniejącej zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej oraz do terenów, które są już w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową jednorodziną lub tereny usług dopuszczające funkcje mieszkalne, tak aby rozwój funkcji nierolniczych nie stanowił bariery dla funkcjonujących i nowych gospodarstw rolnych oraz nie rozdzielał zwartego obszaru upraw rolnych.
- wprowadzenie strefy górnictwa w granicach udokumentowanego złoża kopalin;
- wprowadzenie strefy otwartej dla gruntów ornych, łąk i pastwisk.

Na terenie gminy Grodzisko Dolne największy udział w powierzchni gruntów ornych zajmują grunty orne klasy III b, które stanowią łącznie ponad 46 % ogółu gruntów ornych w gminie. Ustalenia planu ogólnego uwzględniają ochronę gruntów rolnych klasy I-III (środkowa i północna część gminy) oraz gruntów leśnych (głównie południowo-zachodnia część gminy) poprzez wyznaczenie na ich obszarze strefy otwartej. Pozostałe strefy wyznaczone na przedmiotowych gruntach wynikają z ustaleń obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Na terenie gminy Grodzisko Dolne występują osuwiska oraz tereny zagrożone osunięciem. Ich rozmieszczenie wskazuje na względnie dużą intensywność zagrożenia osuwiskami i dotyczy głównie terenów ochrony przyrodniczej i rozwoju rolnictwa z funkcjami rekreacyjno-turystycznymi.

Plan wyznaczając strefy planistyczne akceptuje zastane zagospodarowanie, a obszary uzupełnienia zabudowy wyznacza jako tereny bezpośrednio sąsiadujące z terenami zabudowanymi i stanowiącymi ich dogęszczenie, co zminimalizuje przekształcenia podłoża związane z wyposażeniem terenów budowlanych w niezbędną obsługę komunikacyjną oraz infrastrukturę techniczną. Przekształcenia podłoża wystąpią w momencie budowy obiektów kubaturowych, liniowych i infrastrukturalnych w obrębie strefy SZ, SJ, SU, SP i SK oraz urządzeń OZE). Generalnie Plan ogólny poprzez wyznaczenie stref otwartych oraz produkcji rolniczej utrzymuje rolniczy charakter przestrzeni gminy z jednoczesnym rozwojem leśnictwa. Strefy otwarte, które nie wchodzi w obszar ekologicznego systemu gminy zgodnie z opracowaną ekofizjografią otrzymały profile dodatkowe z zakresu lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii z zakresu elektrowni słonecznej a w północnej części gminy również z zakresu elektrowni wiatrowej. Istotnie na podłożu (gruntowo-wodne) wpłynie też ewentualna budowa czy przebudowa sieci i urządzeń infrastruktury technicznej, co z kolei w przyszłości wpłynie pośrednio pozytywnie na stan jakościowy ziemi. Korzystnie na powierzchni ziemi i stan gleb oraz ukształtowanie terenu będą wpływać wszystkie strefy i tereny związane z zielenią. Wpływ na gleby, z racji utracenia ich dotychczasowej wartości na większości terenów inwestycyjny będzie istotny.

Nie powinno dojść jednak do prac zmieniających w sposób istotny ukształtowanie terenu (w tym wielkoskalowych przemieszczeń gruntu). Na jakość gleb (i jednocześnie wód podziemnych) wpłynąć może minimalnie intensywniejszy ruch komunikacyjny na drogach obsługujących nowe tereny, głównie w fazie realizacji poszczególnych inwestycji, ale też i ich funkcjonowania (jak tereny usługowe czy powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych. Poza tym dojść może do potencjalnych zanieczyszczeń środowiska gruntowego na skutek wystąpienia sytuacji awaryjnych. Realizacja Planu wiązać się będzie z wystąpieniem bezpośredniego oddziaływania na powierzchnię ziemi analizowanego obszaru. Oddziaływania te będą powodować głównie prace budowlane i monterskie, prowadzenie wykopów pod budynki i sieci. Na obszarze pod urządzenia do wytwarzania energii odnawialnej z powierzchni biologicznie czynnej wyłączone będą tereny wydzielone pod posadowienie fundamentów lub konstrukcji nośnych tych urządzeń (paneli fotowoltaicznych, stacji transformatorowej czy instalacji i obiektów biogazowni itp.). Gleba wydobyta z wykopów powinna być wykorzystana najlepiej na miejscu.

14.2.8. ODDZIAŁYWANIE NA KLIMAT (W TYM KLIMAT AKUSTYCZNY I HIGIENA RADIACYJNA)

Z uwagi na przewagę istniejących funkcji terenu oraz strefy zieleni (SZ z ekologicznymi terenami w niej dopuszczonymi) i pozostawienie na przeważającej części terenu gminy strefy otwartej (SO z przyrodniczymi i proekologicznymi terenami w jej obrębie) zachowanie warunków klimatycznych i środowiskowych powinno być możliwe. Powyższymi, ogólnymi (jak skala Planu) wytycznymi projekt Planu uwzględnia cele i kierunki do zmian klimatu, o których mowa w „Strategicznym planie adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” opracowanym przez Ministerstwo Środowiska. Zmiany w przewietrzaniu terenu związane z ubytkiem powierzchni biologicznie czynnej i posadowieniem nowych obiektów kubaturowych będą zauważalne jedynie w mikroskali i lokalnie, szczególnie w miejscach pojawienia się uzupełnienia zabudowy (głównie w największych miejscowościach gminy). Realizacja zapisów Planu nie będzie oddziaływać istotnymi zmianami topoklimatu w szerszej skali (przewietrzanie i wilgotność powietrza). Przy dużej powierzchni np. paneli fotowoltaicznych w 11-12SR, 16SR, 20SR, 26SR, 27SR, 33-34SR, 37-39SR, 40SR, 43SR, 47-48SR, 52-54SR, 58SR, 60SR, 62-71SR, 73-35SR, 77SR, 79-83SR, 85-93SR, 95-99SR i 27SU oraz 1-5SO, 14-20SO, 23-24SO, 27-28SO, ich powierzchni dochodzić może do nagrzewania powietrza, podobnie jak przy dużych przestrzeniach utwardzonych np. placów. Oddziaływanie na klimat (w tym warunki akustyczne i higiena radiacyjna) przejawiające się podwyższeniem temperatury powietrza na skutek emisji ciepła antropogenicznego, pochodzącego ze spalania paliw i przyrostu powierzchni sztucznych powodujących podwyższenie temperatury radiacyjnej podłoża będzie wynikać z faktu dopuszczenia nowej zabudowy (OUZ) oraz realizacji tej dopuszczonej w już obowiązujących na terenie całej gminy planach miejscowych. Nowe kierunki zagospodarowania nie powinny w sposób istotny pogorszyć higieny radiacyjnej obszaru – sieci realizowane powinny być zgodnie z przepisami odrębnymi (a strefy bezpieczeństwa od poszczególnych linii określone zostaną w mpzp sporządzonych w zgodności z planem ogólnym). W fazie realizacji Planu nastąpić może zwiększona chwilowa emisja hałasu, a w obrębie terenów aktywności gospodarczej (SP) czy usługowych (SU) dochodzić może do czasowych emisji akustycznych w trakcie ich funkcjonowania. Emisja hałasu nastąpić może ewentualnie podczas pracy niektórych urządzeń OZE (głównie elektrowni wiatrowych dopuszczonych tu w terenach 27SR, 33SR i 40SR), dlatego wokół nich wyznacza się strefy wolne od nowej zabudowy mieszkaniowej), w obrębie których zamknąć się powinny wszelkie strefy negatywnego oddziaływania. Generalnie tereny produkcji czystej energii (OZE) wpłyną znacząco pozytywnie na klimat i adaptacje do zmian klimatu. Na tak ogólnym etapie planistycznym, wyznaczającym granice terenów bez ustaleń, nie ma podstaw do stwierdzenia, że rozwiązania w nim przyjęte są niewystarczająco odporne na zmiany klimatu, które mogą wystąpić w przyszłości. Gmina posiada obszary

wodne oraz zielone łąkowo-leśne, które poza funkcjami ochronnymi i ekologicznymi, pełnią też ważną rolę klimatyczną. Plan ogólny uwzględni też wyznaczony w Ekofizjografii podstawowej gminy Grodzisko Dolne przyrodniczy system gminy (PSG), co również pozytywnie wpłynie na stan klimatu i przewietrzania.

14.2.9. ODDZIAŁYWANIE NA ZASOBY NATURALNE

Zmiany wprowadzane w zagospodarowaniu przestrzennym gminy nie będą znaczące dla zasobów środowiska. Na terenie gminy Grodzisko Dolne zlokalizowany jest 23 złóż surowców mineralnych, dla których to Plan wyznacza strefę górnictwa. Powyższe rozwiązania oceniane są jako prawidłowe i pozytywne. Na terenie gminy nie występują kompleksy podziemnego składowania dwutlenku węgla i podziemne bezzbiornikowe magazyny substancji.

Oddziaływanie na inne zasoby naturalne zostało omówione w pozostałych podpunktach rozdziału.

14.2.10. ODDZIAŁYWANIE NA KRAJOBRAZ

Plan wprowadzając strefy planistyczne uwzględni obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji wynikające z obecnego zagospodarowania, a także ustaleń obowiązującego planu miejscowego oraz polityki przestrzennej gminy. Oddziaływanie Planu na krajobraz będzie skutkiem zabudowania dotychczas otwartych działek (w przewadze zabudowa mieszkaniowa w obrębie wyznaczonych obszarów uzupełnienia zabudowy – pozostałe tereny inwestycyjne zostały przeniesione z obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy), co będzie zmianami zauważalnymi z uwagi na dotychczasową otwartość poszczególnych terenów, ale nie znaczącymi, z uwagi na uzupełnienia działek pomiędzy istniejącymi już posesjami i tworzenia nowej zabudowy na zasadzie kontynuacji ciągów istniejących zlokalizowanych przy drogach. Realizacja Planu będzie więc powodować zmiany w krajobrazie poprzez: budowę nowych obiektów, czasowe zajęcie terenów pod zaplecze budowy, wzmożony ruch pojazdów i maszyn w okresie realizacji i ewentualnej likwidacji budynków. Najistotniejsze zmiany w krajobrazie wprowadzą jednak powierzchnie lokalizacji urządzeń wytwarzających energię z OZE (SO, i w szczególności elektrownie wiatrowe w trzech strefach SR) oraz ewentualne obiekty w strefach SP i SU. Z uwagi na swą powierzchnię, zwartość i zagospodarowanie będą one z pewnością negatywnie wpływać na walory widokowe obszaru gminy. Skala tych oddziaływań będzie jednak możliwa do określenia dopiero po sporządzeniu miejscowych planów zagospodarowania na podstawie planu ogólnego, bo w nich dopiero określony zostanie faktyczny, przybliżony zakres przekształceń. Do czasu rekułtywacji duży wpływ na krajobraz będą też miały tereny powierzchniowej eksploatacji surowców mineralnych - strefa górnictwa (zmiany czasowe). Pozytywnie na walory krajobrazowe wpłyną wszelkie elementy przyrodnicze w terenach różnych stref oraz sama strefa SO.

14.2.11. ODDZIAŁYWANIE NA ZABYTKI

Na terenie gminy Grodzisko Dolne nie ma zlokalizowanych zabytków wpisanych do rejestru zabytków, a jedynie 7 obiektów wpisanych do wojewódzkiej ewidencji zabytków oraz stanowiska archeologiczne. Występujące na terenie gminy zabytki wpisane do ewidencji zabytków są uwzględnione w planie ogólnym jako kluczowe punkty w zagospodarowaniu przestrzennym, poprzez:

- określenie dla przedmiotowych obiektów stref funkcjonalnych zgodnych z ich podstawową funkcją użytkowania;
- określenie parametrów zabudowy takich jak: wysokość zabudowy, powierzchnia zabudowy, intensywność zabudowy, powierzchnia biologicznie czynna z uwzględnieniem stanu istniejącego i adaptacji zabytków do nowych funkcji przy jednoczesnym zachowaniu ich wartości historycznych;

- ograniczenie w zakresie lokalizacji nowych inwestycji w ich sąsiedztwie.

Ochrona obiektów zabytkowych oraz archeologicznych została wskazana w przepisach odrębnych. Pozostałe zasady ochrony obiektów zabytkowych oraz archeologicznych są lub będą ustalane na etapie opracowania lub zmiany ustaleń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Wszystkie powyższe propozycje oceniane są jako pozytywne. Uzasadnienie Planu dodaje, że na obszarze gminy Grodzisko Dolne nie są zlokalizowane obszary pomników zagłady i ich strefy ochronne, w związku z tym brak jest podstaw do uwzględnienia uwarunkowań wynikających z występowania ww. obszarów w planie ogólnym. Oddziaływanie na walory kulturowe oraz dobra kultury współczesnej będzie więc wyłącznie pozytywne, gdyż plan ogólny niejako podtrzymuje wszystkie chronione dotychczas tereny i obiekty (w myśl ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami).

14.2.12. ODDZIAŁYWANIE NA DOBRA MATERIALNE

Plan wprowadzając strefy planistyczne uwzględnia ustalenia obowiązującego planu miejscowego i generalnie polityki przestrzennej gminy, dążącej w szczególności do poprawy życia mieszkańców. Z uzasadnienia dowiadujemy się, że na obszarze gminy Grodzisko Dolne nie występują tereny zamknięte niezbędne dla obronności państwa, ani ich strefy ochronne. Obszary uzupełnienia zabudowy w celu optymalnego wykorzystania terenów wyznaczono jako tereny siadujące, co pozwoli na zminimalizowanie kosztów związanych z wyposażeniem terenów budowlanych w niezbędną obsługę komunikacyjną oraz infrastrukturę techniczną. Proponowane strefy planistyczne są odpowiedzią na zgodne z prawem i zasadami planowania przestrzennego potrzeby rozwojowe gminy dlatego prognozować należy stały, pozytywny wpływ na szeroko rozumiane dobra materialne. Plan ogólny zapewni dostęp do większej ilości terenów inwestycyjnych (w tym też szerszej gamy usług i terenów działalności gospodarczej), co pozwoli zaspokoić różnorakie potrzeby mieszkańców (mieszkańcowskie, energetyczne, rekreacyjne i inne ludności), przy jednoczesnej ochronie i wzbogaceniu walorów przyrodniczo-kulturowych, co przyniesie pozytywne skutki w sferze dóbr materialnych.

15. ROZWIĄZANIA ZAPOBIEGAJĄCE LUB OGRANICZAJĄCE POTENCJALNE NEGATYWNE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO MOGĄCE WYNIKAĆ Z REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU W SZCZEGÓLNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY 9 OBSZARU NATURA 2000 ORAZ INTEGRALNOŚĆ TEGO OBSZARU

Zawarte w planie ogólnym zasady dotyczące ochrony poszczególnych komponentów środowiska przyrodniczo-kulturowego pozwalają stwierdzić, że brak jest potrzeby stosowania na tym etapie planistycznym dodatkowych rozwiązań ograniczających potencjalne negatywne oddziaływanie. Ustalenia ochronne doprecyzować będzie można na etapie uchwalania nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego zgodnych z ocenianym tu teraz Planem.

Rozwiązaniami zapobiegającymi lub ograniczającymi potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko (idąc za Ekofizjografią podstawową do planu ogólnego gminy Grodzisko Dolne) mogą być:

▪ **Wskazania w zakresie ochrony i kształtowania środowiska przyrodniczego**

- zmniejszenie antropopresji poprzez realizację zbiorczych systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków wszystkich budynków (w tym w zabudowie rozproszonej), zapewnienie dostępu do paliw niskoemisyjnych, modernizacji, zmniejszenia wodochłonności, energochłonności, materiałochłonności gospodarki;

- podejmowanie działań wzmacniających strukturę oraz prężność ekologiczną obszaru – zalesienia, zadrzewienia śródpolne, kształtowanie roślinności nadrzecznej oraz zieleni w terenach zurbanizowanych, retencja wód powierzchniowych i rozwój błękitno-zielonej infrastruktury;

- kształtowanie struktury przyrodniczej rolniczej przestrzeni produkcyjnej umożliwiającej zachowanie istniejących zasobów biocenoz o charakterze naturalnym i wykształcenie się nowych;
- prowadzenie zalesień i ewentualnych scaleń z uwzględnieniem potrzeb ochrony przyrody;
- nadzorowanie eksploatacji indywidualnych systemów gromadzenia ścieków oraz poboru wód podziemnych w obszarach zwodociągowanych.

- **Wskazania w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego i klimatu**

- utrzymanie luk w zabudowie umożliwiających ruchy mas powietrznych;
- promowanie elementów błękitno-zielonej infrastruktury;
- popularyzacja OZE i propagowanie paliw niskoemisyjnych oraz alternatywnych źródeł energii;
- rozważenie rozwinięcia sieci gazowej i dostęp do paliwa gazowego, który jest paliwem mniej szkodliwym;
- wymiana niskosprawnych i nieekologicznych węglowych źródeł ciepła na nowoczesne proekologiczne kotły z automatycznym i sterowanym dozowaniem paliwa i powietrza w procesie spalania według potrzeb cieplnych użytkowników budynku;
- zmniejszanie energochłonności sektora komunalnego, rolniczego i usługowego, kompleksowe działania zmniejszających zużycie energii w obiektach poprzez prace termorenowacyjne;
- poprawa struktury biocenotycznej gminy i zdolności pochłaniania dwutlenku węgla przez zbiorowiska roślinne, szczególnie leśne;
- odtwarzanie zadrzewień przydrożnych oraz tworzenie enklaw zieleni publicznej w obszarach zabudowanych;
- wyeliminowanie możliwości występowania obszarów, na których wypromieniowywane pola elektromagnetyczne mają wartości wyższe od dopuszczalnych - separacja przestrzenna miejsc przebywania ludzi i występowania obszarów o wartościach wypromieniowanych pól elektromagnetycznych wyższych od dopuszczalnych, określonych w stosownych przepisach.

- **Wskazania w zakresie ochrony klimatu akustycznego**

- stosowanie technicznych rozwiązań przeciwhałasowych, stosowanie mniej emisyjnych rozwiązań;
- zwiększenie izolacyjności akustycznej przegród budowlanych wymianę stolarki budowlanej;
- wyznaczanie terenów wymagających ochrony przed hałasem;
- wyznaczanie minimalnych linii zabudowy dla poszczególnych kategorii dróg oddzielnie dla obiektów przeznaczonych na stały pobyt;
- separacja przestrzenna funkcji terenów generujących hałas i terenów chronionych przed hałasem;
- modernizacja dróg publicznych;
- realizacja zieleni izolacyjnej w terenach tego wymagających.

- **Wskazania w zakresie ochrony wód podziemnych i powierzchniowych**

- ochrona przed antropopresją dolin rzecznych;
- rozwój retencji powierzchniowej i podziemnej poprzez retencję wód w zbiornikach dolinowych, zwiększanie lesistości lub kształtowanie zadrzewień;
- likwidacja strat wody na potencjalnych sieciach wodociągowych i racjonalizacja zużycia wody, zmniejszenie wodochłonności sektora komunalnego;
- budowa przydomowych oczyszczalni ścieków lub szczelnych, bezodpływowych zbiorników na ścieki w zabudowie rozproszonej oraz wdrożenie systemu nadzoru nad funkcjonowaniem indywidualnych obiektów gromadzenia i oczyszczania ścieków;
- techniczne rozwiązania ograniczające zanieczyszczenia w sektorze rolniczym (uprawowo-hodowlany);
- likwidacja studni kopanych w zwodociągowanych terenach osadniczych z pozostawieniem niektórych;
- zwiększenie zdolności samooczyszczania się wód powierzchniowych w dolinach rzek poprzez odpowiednie kształtowanie stosunków wodnych i biocenotycznych oraz ukształtowanie buforu biologicznego wzdłuż rzek.

▪ **Wskazania w zakresie ochrony gleb**

- przeznaczanie pod zabudowę nieużytków i gruntów najniższych klas bonitacyjnych;
- zalesienie gruntów marginalnych dla rolnictwa;
- zakładanie pasów zadrzewień i zakrzaczeń śródpolnych, na liniach spływu wód;
- zmianę układu pól i dróg dojazdowych do pól na poprzeczno-stokowy;
- projektowanie ewentualnych scaleń z uwzględnieniem potrzeb ochrony przyrody;
- likwidacja i rekultywacja zdegradowanych powierzchni;
- renaturyzacja gleb poprzez wapnowanie, nawożenie i odpowiednie procesy agrotechniczne.

▪ **Wskazania w zakresie ochrony systemu przyrodniczego**

- planistyczne decyzje mające na celu chronić przed zabudową i antropopresją System Przyrodniczy Gminy obejmujący obszary z biocenozami o charakterze naturalnym pełniące funkcje korytarzy ekologicznych (ciągów siedliskowych umożliwiających przemieszczanie się flory i fauny) oraz węzłów ekologicznych (miejsc rozrodu i regularnego przebywania gatunków, zasilających przyrodniczo obszary otaczające);
- uwzględnienie zagrożenia podtopieniami i ewentualnego wylewania wody w dolinach rzecznych i podjęcie ustaleń w zakresie wycofywania zabudowy istniejącej oraz odstąpienia od lokalizacji nowych obiektów;
- zachowaniem przesmyków w ciągach zabudowy podtrzymujące powiązania funkcjonalne poszczególnych ogniw systemu przyrodniczego oraz niezabudowanych stref zagrożenia powodziowego;
- odstąpienie od dogęszczania istniejącej zabudowy w miejscach powiązań systemu przyrodniczego gminy;
- wzmocnienie systemu przyrodniczego poprzez zalesienia gruntów marginalnych, źródliskowych oraz zadrzewienia śródpolne;
- ochrona dolin rzecznych przed spływem nadmiaru nawozów i środków chemicznej ochrony roślin poprzez kształtowanie zadrzewień na granicy pól uprawnych i dolin, hamujących spływ powierzchniowy;
- ochrona tradycyjnie ukształtowanych rozłogów pól;
- realizacja przepustów ekologicznych w obszarze systemu przyrodniczego w trakcie modernizacji lub budowy nowych odcinków dróg publicznych;
- złagodzenie nachylenia skarp brzegowych, urozmaicenie biegu rzeki, odtworzenie zróżnicowania układu pionowego rzeki, tworzenie nowych akwenów na terenach zalewowych i w korycie, tworzenie stref ekotonalnych.

W celu minimalizowania negatywnego oddziaływania na etapie realizacji i eksploatacji można dodatkowo:

- roboty budowlane prowadzić poza okresem lęgowym ptaków lub pod nadzorem przyrodniczym (ornitologicznym);
- zapewnić właściwe gospodarowanie odpadami przy jednoczesnej redukcji ich ilości;
- wykopy zabezpieczyć lub wykonać w sposób umożliwiający wydostanie się drobnych zwierząt, - w przypadku dostania się drobnych zwierząt (gryzoni, płazów, gadów) do wykopów wykonywanych konieczne będzie podjąć działania mające na celu przeniesienie zwierząt poza rejon prac;
- wykaszanie roślinności prowadzić od środka na zewnątrz (umożliwiając ucieczkę zwierząt);
- prace budowlane – instalacyjno – montażowe prowadzić w porze dziennej;
- zaplecza budowy lokalizować w odległości mniejszej niż 50 m od cieków wodnych (rowów) oraz zadrzewień i zakrzewień znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie granic działek inwestycyjnych;
- w przypadku zwartych skupień drzew i krzewów w obrębie inwestycji zastosować wyгородzenie terenu, na którym się znajdują. Zasięg ww. terenu wyznaczać będzie rzut koron drzew. Można

również zabezpieczyć pnie poszczególnych drzew przez osłony, maty, oszalowania z desek wkopanych lub obsypanych wokół pni;

- okablowanie na terenie inwestycji poprowadzić należy pod ziemią, co pozwoli na uniknięcie kolizji ptactwa z liniami energetycznymi;
- pozostawiać wolną przestrzeń pomiędzy siatką a ziemią, co umożliwi swobodną migrację płazom, gadom i małym ssakom;
- zagospodarować ścieki bytowe powstające na etapie realizacji i likwidacji w sposób uniemożliwiający ich przedostanie się do środowiska;
- prowadzić stałą kontrolę sprzętu używanego na różnych etapach wykonawczych pod kątem możliwych wycieków i awarii oraz prowadzenia ewentualnych napraw sprzętu mechanicznego w miejscach do tego przystosowanych;
- realizować przedsięwzięcia przez wykwalifikowaną i wyspecjalizowaną kadrę;
- utrzymywać w stanie ograniczającym wtórne pylenia place budowy – przykrywanie wszelkich materiałów i surowców sypkich;
- wyłączać w trakcie rozładunku i załadunku silniki pojazdów dostarczające materiały i towary;
- sprawdzać sprawność używanego sprzętu w celu uniknięcia niekontrolowanych wycieków substancji ropopochodnych. Maszyny i urządzenia nie powinny być tankowane i naprawiane w miejscu prowadzenia prac. W przypadku wycieku, plamy zanieczyszczeń powinny być niezwłocznie usunięte, a zebrany do szczelnego pojemnika materiał przekazany do unieszkodliwienia uprawnionemu odbiorcy;
- stosować maty ekologiczne w przypadku konieczności wykonania drobnych napraw sprzętu technicznego które zapobiegną wnikaniu do środowiska glebowo - wodnego zanieczyszczeń ropopochodnych;
- wyłączać silniki podczas załadunku i rozładunku w celu ograniczenia emisji hałasu silniki samochodów, które przywozić będą na tereny prac budowlanych niezbędne materiały.

16. PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ ALTERNATYWNYCH DO ZAWARTYCH W PROJEKTOWANYM DOKUMENCIE

Plan ogólny powstał w konsekwencji przeprowadzonej analizy zasadności i pozytywnego rozpatrzenia części wniosków właścicieli działek czy dysponentów terenu. Możliwe rozwiązania alternatywne zostały więc przeanalizowane na etapie sporządzania projektu dokumentu, w tym również po analizie wniosków władz gminy, instytucji oraz mieszkańców i przyjmuje rozwiązania optymalne. Zupełnie nowe tereny pod inwestycje w skali gminy nie zajmują aż tak dużych powierzchni i w toku procedury formalno-prawnej uzyskać muszą wymagane pozytywne opinie i uzgodnienia, dlatego z punktu widzenia ochrony środowiska oraz zdrowia i życia ludzi projekt wydaje się być optymalnym. Zaproponowanie tzw. wariantu alternatywnego dla proponowanych ustaleń planu jest też uwarunkowane obowiązującym stanem prawnym - obszar gminy w całości objęty jest obowiązującymi planami zagospodarowania przestrzennego. Rozpatrywanie wariantów przeznaczeń, które mogłyby mieć wpływ na obniżenie wartości nieruchomości objętych projektem planu są więc ograniczone z uwagi na skutki odszkodowawcze prywatnych właścicieli w tych obszarach, w których w obowiązujących planach miejscowych ustalono przeznaczenia terenów pod zabudowę.

Na etapie przygotowywania Planu, rozpatrywano różne warianty zasięgu poszczególnych stref, jak również obszaru uzupełnienia zabudowy, analizując potencjalny wpływ przyszłego sposobu gospodarowania na terenie gminy, na środowisko. Przyjęty kształt Planu, jest wypadkową uwzględnionych założeń obowiązującego na terenie gminy planu miejscowego, kierunków wyznaczonych w dokumencie studium, jak również respektuje aktualny stan zagospodarowania terenu gminy. Oceniany dokument respektuje wnioski samorządu, mieszkańców oraz instytucji, oferując kompleksowe oraz wyważone podejście do kształtowania przestrzeni, przy uwzględnieniu

potrzeb rozwoju gminy oraz konieczności ochrony środowiska naturalnego. Układ przestrzenny wykreowanych stref funkcjonalnych, został opracowany w sposób minimalizujący potencjalnie negatywne skutki środowiskowe, wynikające z możliwości rozwoju zainwestowanie, a jednocześnie sprzyjając możliwości rozwoju gminy. Przedłożony do oceny projekt planu ogólnego, prezentuje korzystny wariant możliwości gospodarowania przestrzenią, pod względem społecznym i ekonomicznym, uwzględniając jednocześnie uwarunkowania środowiskowe gminy.

17. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza ma na celu określenie charakteru prawdopodobnych skutków i oddziaływań na środowisko przyrodniczo-kulturowe, które mogą być spowodowane realizacją zalecanych lub dopuszczonych przez oceniany tu plan ogólny sposobów zagospodarowania terenu. Zgodnie z art. 51 ust. 2 ww. ustawy z dnia 3 października 2008 r. prognoza w szczególności określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania na środowisko w tym m.in. na różnorodność biologiczną, zwierzęta, rośliny, wodę, powierzchnię ziemi, krajobraz, zasoby naturalne, a także system przyrodniczy gminy i powiązania przyrodnicze obszaru oraz prawne formy ochrony przyrody. Prognoza przedstawia stan środowiska przyrodniczego na podstawie opracowań wyjściowych oraz charakterystykę środowiska przyrodniczego obejmującą poszczególne komponenty środowiska, takie jak budowa geologiczna, rzeźba, klimat, fauna i flora. Ponadto obejmuje metodykę sporządzania na podstawie materiałów wyjściowych, opisu charakterystyki obszaru opracowania, określenia ustaleń planistycznych oraz określenie wpływu zaproponowanych funkcji na stan środowiska w przypadku zrealizowania i niezrealizowania ustaleń planistycznych. Przedstawia ogólne założenia projektu w aspekcie ochrony i kształtowania ładu przestrzennego, ochrony i kształtowania środowiska, obsługi komunikacyjnej oraz infrastruktury technicznej. Odniesienie do obszarów Natura 2000 i pozostałych form ochrony prawnej ma charakter ogólny, ze względu na brak położenia w terenie opracowania.

Podstawę prawną Prognozy oddziaływania na środowisko stanowi w szczególności Ustawa o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko z dnia 3 października 2008 i Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. Zakres i stopień szczególności informacji zawartych w Prognozie został uzgodniony z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska i Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym.

Prognozę sporządzono głównie przy zastosowaniu metod opisowych i analiz jakościowych planistycznych, inwentaryzacyjnych i studialnych źródeł informacji odnoszących się do zagadnień środowiska przyrodniczego obszaru opracowania.

Dokumentami w powiązaniu, z którymi została sporządzona były:

- Projekt planu ogólnego gminy Grodzisko Dolne, Grodzisko Dolne 2025;
- Uzgodnienie zakresu i stopnia szczególności prognozy z Regionalną Dyрекcją Ochrony Środowiska w Rzeszowie z dnia 6 marca 2025 r.;
- Uzgodnienie zakresu i stopnia szczególności prognozy z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym w Leżajsku z dnia 26 luty 2025 r.;
- Ekofizjografia podstawowa do planu ogólnego gminy Grodzisko Dolne, Lublin 2025;
- Program Rozwoju Gminy Grodzisko Dolne na lata 2021-2027, FIM 2024;
- Raport o stanie środowiska województwa podkarpackiego. Raport 2020, WIOŚ, Rzeszów 2020.
- Roczna ocena jakości powietrza w województwie podkarpackim. Raport wojewódzki za rok 2023, GIOŚ Rzeszów 2024;
- Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 - Warszawa 2013;

- Zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Grodzisko Dolne, 2014;
- Audyt Krajobrazowy Województwa Podkarpackiego, Lublin 2025;
- Plan gospodarczego wodami w obszarze dorzecza Wisły – 2023.

Plan ogólny sporządzono w powiązaniu z Planem Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego i Ekofizjografią podstawową gminy Grodzisko Dolne.

Celem opracowania planu ogólnego jest określenie polityki przestrzennej gminy Grodzisko Dolne Stanowi on akt prawa miejscowego, z którym zgodne muszą być plany miejscowe, w tym zintegrowane plany inwestycyjne oraz decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania.

Plan ogólny gminy Grodzisko Dolne wyznaczył 12 stref planistycznych:

- SW - strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową jednorodziną;
- SJ - strefę wielofunkcyjną z zabudową mieszkaniową wielorodzinną;
- SZ - strefę wielofunkcyjną z zabudową zagrodową;
- SU - strefę usługową;
- SP - strefę gospodarczą;
- SR - strefę produkcji rolniczej;
- SI - strefę infrastrukturalną;
- SN - strefę zieleni i rekreacji;
- SC - strefę cmentarzy;
- SO - strefę otwartą;
- SK - strefę komunikacyjną;
- SG - strefa górnictwa.

Prognoza stwierdziła, że w planie ogólnym uwzględnione zostały cele i zasady ochrony środowiska szczebla krajowego i międzynarodowego (w tym wspólnotowego) i nie wykazała drastycznych sprzeczności wynikających z unormowań prawnych wymagających radykalnych zmian projektu dokumentu. Zapisy projektu uchwały są poprawne w odniesieniu do obowiązków z zakresu ochrony środowiska - gospodarki wodno-ściekowej, ochrony powietrza, ochrony przed hałasem, ochrony wód podziemnych, stref ochronnych ujęć wód i cmentarzy, ochrony wód powierzchniowych i zagrożenia powodziowego oraz ochrony przyrody, a także klimatu i zmian z nim związanych, czy krajobrazu. Prognoza nie identyfikuje zawsze znacząco negatywnego oddziaływania na cele i przedmiot ochrony Obszaru Natura 2000 oraz integralność tego Obszaru, ale oddziaływania zauważalne i istotne, do zweryfikowania po przeprowadzeniu specjalistycznych badań przyrodniczych. Rozwiązaniami zapobiegającymi i ograniczającymi negatywne oddziaływanie na środowisko są wszelkie zapisy ochronne dotyczące poszczególnych komponentów środowiska (zawarte w tekście wytycznych planu ogólnego) w kontekście zdrowia i życia ludzi, ochrony klimatu, środowiska i przyrody, ochrony: przed hałasem, powietrza, wód, krajobrazu i wartości kulturowych, a także rozwiązań infrastruktury technicznej oraz zaproponowane działania na etapie realizacyjnym.

Ogólna klasyfikacja oddziaływań proponowanych stref planistycznych na środowisko przedstawia się następująco:

RODZAJ ODDZIAŁYWANIA	SYMBOL STREFY PLANISTYCZNEJ
POZYTYWNE	SN
ODDZIAŁYWANIA NEUTRALNE (OBOJĘTNE)	SO

ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE W STOPNIU MINIMALNYM		SR SC SI SJ SZ SW
ODDZIAŁYWANIA NEGATYWNE W STOPNIU DUŻYM	DO ZNIWELOWANIA ZA POMOCĄ DZIAŁAŃ PLANISTYCZNYCH – CAŁKOWICIE	SK SU
	DO ZNIWELOWANIA ZA POMOCĄ DZIAŁAŃ PLANISTYCZNYCH – DO STOPNIA MINIMALNEGO	SG SP
	BEZ MOŻLIWOŚCI ZNIWELOWANIA ZA POMOCĄ USTALEŃ DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH	-

Podsumowując analizy i oceny stwierdza się, iż zaprojektowane w planie ogólnym strefy planistyczne w poszczególnych lokalizacjach będą miały wpływ negatywny (rozumiany, jako oddziaływanie zauważalne lecz nie powodujące istotnego naruszenia standardów środowiskowych), minimalny, lub umiarkowany wpływ na środowisko. Z uwagi na fakt, że większość zaproponowanych tu stref planistycznych akceptuje istniejące zagospodarowanie i użytkowanie przestrzeni, nie przewiduje się oddziaływań znacząco negatywnych tj. powodujących zasadniczą zmianę określonych parametrów jakości środowiska, istotnego zagrożenia dla liczebności i bioróżnorodności gatunków rejonu, istotnych barier dla migracji, zagrożenia dla obszarów przyrodniczo cennych, w tym dla celu i przedmiotu ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralności tego obszaru. Powyższe stwierdzenia są uwarunkowane wypełnieniem wszystkich nakazów i zakazów Planu. Celem uzyskania pewności, że projektowane funkcje nie oddziałują negatywnie na środowisko jest ustalenie obowiązku monitoringu.

Joanna Martyna Cuch

Lublin, dnia 12.05.2026

OŚWIADCZENIE AUTORA

dotyczące dzieła pt.: PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
PLANU OGÓLNEGO GMINY GRODZISKO DOLNE.

1. Oświadczam, że zgodnie z art. 74a ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* posiadam niezbędne kwalifikacje do wykonania wyżej wymienionego dokumentu w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.
2. Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Podpis Autora